

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання

Форма навчання заочна
Кафедра фінансів та банківської справи

Допускається до захисту

Завідувач кафедри _____ Олена ЯРІШ
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«_____» _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Моніторинг як складова управління фінансовим станом підприємства»

(за матеріалами Приватне акціонерне товариство «Дніпропетровський меблевий комбінат»)

(повна назва підприємства)

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітня програма «Фінанси і кредит»

ступеня магістр

Виконавець роботи

Пастернак Вікторія Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис, дата)

Науковий керівник доцент, к. е. н. Сидоренко-Мельник Ганна Миколаївна

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис, дата)

Рецензент

Коба Ольга Михайлівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

Полтава 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1.Економічна сутність моніторингу управління фінансовим станом підприємства.....	7
1.2.Організаційно-методичні засади моніторингу управління фінансовим станом підприємства.....	12
1.3.Методичне забезпечення моніторингу управління фінансовим станом підприємства.....	18
Висновки за розділом 1.....	25
РОЗДІЛ 2. МОНІТОРИНГ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПРАТ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ МЕБЛЕВИЙ КОМБІНАТ» ЗА 2021-2023 РОКИ...27	
2.1.Фінансово-економічна характеристика діяльності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки.....	28
2.2.Моніторинг управління фінансовим станом ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за системою абсолютних показників.....	35
2.3.Оцінка фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» зі застосуванням коефіцієнтного та інтегрального методу моніторингу.....	41
Висновки за розділом 2.....	50
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОНІТОРИНГУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПРАТ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ МЕБЛЕВИЙ КОМБІНАТ».....	52
3.1.Прогнозування фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» на 2024 та 2025 роки.....	52
3.2.Фактори зовнішнього і внутрішнього впливу на ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» та основні шляхи покращення моніторингу управління фінансовим станом.....	61

Висновки за розділом 3.....	68
ВИСНОВКИ.....	71
ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ.....	86

ВСТУП

У сучасних умовах економічної нестабільності та запровадження воєнного стану важливу роль у забезпеченні функціонування підприємства відіграє моніторинг фінансового стану та ефективності управління. Це досягається завдяки використанню певних методів, інструментів та індикаторів, які визначаються в ході аналізу виробничо-господарської діяльності. Такий підхід дозволяє оцінити загальну стійкість, платоспроможність і ліквідність підприємства, виявити резерви та розробити заходи для покращення його фінансового стану.

Самостійність, стійкість та мобільність підприємств в сучасних умовах обумовлює необхідність визначення тенденцій розвитку фінансового стану і паралельно врахування їх у процесі прогнозування. Зауважимо, що процес прогнозування дуже важливий, адже можна визначити адекватні шляхи покращення моніторингу управління фінансовим станом та окреслити перспективні фінансові можливості з врахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх факторів.

Визначення місця та ролі моніторингу управління фінансовим станом підприємства в умовах мінливого та складного сьогодення набуває особливо важливого значення.

Ефективний процес управління фінансовою стійкістю, ліквідністю, платоспроможністю та діловою активністю підприємства створює основу для забезпечення стійкого фінансового стану та покращення конкурентоспроможності, досягнення визначених оперативних цілей діяльності та забезпечення фінансової рівноваги суб'єкта господарювання.

Головна мета моніторингу управління фінансовим станом підприємства органічно поєднана з головною метою фінансового менеджменту, а саме досягнення збалансованості активів та пасивів, доходів та витрат, грошових потоків, адже саме ці складові сприяють ефективній діяльності.

Теоретичні і практичні аспекти моніторингу управління фінансовим станом підприємства досліджувались у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців., зокрема значний вклад в визначенні моніторингу фінансового стану підприємства мають відомі вчені: Н.В. Трусова, Н.В. Кукіна, Т.М. Денисенко, Т.С. Овчаренко, Ю.Я. Бобало, Ю. Г. Даник, Л.О. Комарова, О.О. Лук'янов, В.А. Фурса, Д.В. Коробцова, Г.В. Толкачова. Важливе значення у розвитку систем моніторингу, які беруть участь в управлінських циклах суб'єктів господарювання, здійснили такі українські науковці: Н.П. Борецька Н.П., Д.І. Півторак, Н.М. Шмиголь, А.А. Антонюк, Л.В. Кириленко та ін.

Проте до сих пір невизначеним є питання визначення моніторингу управління фінансовим станом та існує необхідність систематизації та узагальнення підходів до визначення складу оціночних індикаторів.

Мета кваліфікаційної роботи – дослідження теоретичних та практичних аспектів моніторингу управління фінансовим станом та визначення шляхів його покращення.

Досягнення зазначеної мети обумовлено вирішенням такого комплексу завдань:

- дослідження економічної сутності моніторингу управління фінансовим станом, визначення об'єктів та функцій;
- формування організаційно-методичних засад моніторингу управління фінансовим станом підприємства;
- опрацювання методичного забезпечення моніторингу управління та прогнозування фінансового стану підприємства;
- надання характеристики господарсько-фінансової діяльності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат»;
- аналіз стану моніторингу управління фінансовим станом на підприємстві за абсолютними, частковими та інтегральним показниками;
- окреслення шляхів та формування пропозицій щодо підвищення ефективності моніторингу управління фінансовим станом підприємства.

Об'єктом дослідження є система моніторингу управління фінансовим станом ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат».

Предмет дослідження – це сукупність теоретичних засад та практичних аспектів моніторингу управління фінансовим станом підприємства.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є законодавчі та нормативні документи з економічних питань та офіційні статистичні матеріали, наукові праці з проблематики кваліфікаційної роботи, дані річної фінансової звітності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки (Додатки А-Е, джерело: <https://clarity-project.info/edr/00274619>).

Методами дослідження виступили: теоретико-пізнавальні (застосовані в процесі дослідження та визначення понятійних складових моніторингу управління фінансовим станом); економіко-статистичні (використані при виявленні закономірностей та головних тенденцій у діяльності підприємства); графічні методи (для унаочнення, адже дозволяють краще побачити зміни та основні закономірності на основі застосування різних видів графіків); інтегральний метод (для узагальнення результатів дослідження з врахуванням показників, які найкраще характеризують фінансовий стан; swot-аналіз (для визначення сильних/слабких сторін, можливостей/загроз, які в результаті дозволили окреслити перспективні шляхи поліпшення моніторингу управління фінансового стану).

Апробація результатів кваліфікаційної роботи представлена участю у Міжнародній науковій конференції «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення» (11-12 грудня 2024 р. Україна-Польща). Оприлюднено тези: «Моніторинг управління фінансовим станом як один з головних елементів управлінського циклу» (додаток Л, джерело: <http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-1998/>).

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність моніторингу фінансового стану підприємства

В сьогоденнішніх реаліях найважливішою характеристикою будь-якого підприємства є його фінансове становище, яке характеризує його конкурентоспроможність серед інших суб'єктів господарювання та власний потенціал щодо реалізації своїх економічних інтересів. Для визначення рівня фінансового стану та пошуку резервів усунення недоліків в діяльності підприємства найбільш ефективним засобом виступає моніторинг.

Для раціонального визначення поняття моніторинг фінансового стану необхідно зупинитися на дефініції фінансового стану (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 – Характеристика дефініції «фінансовий стан підприємства».

Автор	Поняття	Посилання на джерело
1	2	3
Аверіна М.Ю.	Визначається в платоспроможності підприємства внаслідок кругообігу засобів. Стійкість фінансового стану – необхідна вимога діяльності підприємства в ринкових умовах.	[1, С. 94]
Базилінська О.Я.	Розглядається як сукупність показників, що характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства.	[5, С.128]
Білик М.Д.	Реальна і потенційна фінансова спроможність підприємства забезпечити певний рівень фінансування поточної діяльності, саморозвитку та погашення зобов'язань перед підприємствами й державою.	[7, С. 117-128]
Бойчик І.М.	Спроможність підприємства вести господарську діяльність на основі своєчасного погашення усіх видів заборгованості, раціональної структури капіталу і господарських засобів.	[12, с. 8]
Пітінова А.О.	Показник його фінансової конкурентоздатності, тобто платоспроможності, кредитоспроможності.	[52, С. 386].

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
Коробов М.Я.	Міра забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями	[36, с. 14]
Савицька Г.В.	Складна економічна категорія, що відображає на певний момент стан капіталу в процесі його кругообороту і здатність суб'єкта господарювання до саморозвитку стан капіталу	[59, с.577]
Цал-Цалко Ю.С.	Визначається сукупністю показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів економічних систем, реальні та потенційні фінансові можливості	[80, с. 296]

Нам імпонує позиція Чемчикаленко Р.А., який визначає фінансовий стан «як результат господарської діяльності підприємства, який можна оцінити за допомогою комплексних показників, що характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів його фінансової конкурентоздатності, тобто платоспроможності, кредитоспроможності та виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами» [83, С. 350-354.].

Важливим засобом для ефективної оцінки та управління фінансовим станом виступає саме моніторинг.

Значний вклад в визначенні моніторингу фінансового стану підприємства мають відомі вчені: Н.В. Трусова, Н.В. Кукіна, Т.М. Денисенко, Т.С. Овчаренко [71], Ю.Я. Бобало, Ю. Г. Даник, Л.О. Комарова, О.О. Лук'янов [11], В.А. Фурса, Д.В. Коробцова, Г.В. Толкачова [76, С.54-58]. Важливе значення у розвитку систем моніторингу, які беруть участь в управлінських циклах суб'єктів господарювання, здійснили такі українські науковці: Н.П. Борецька Н.П., Д.І. Півторак [13, С. 69-72], Н.М. Шмиголь, А.А. Антонюк, Л.В. Кириленко [89, С.63-67], М.С. Татар, О.В. Дзюбенко, Н.С. Остроушкіна [68, С.143-153]. Вони обґрунтовують доцільність моніторингу як сегменту і визначають моніторинг важливою складовою економічного аналізу та діагностики, деякі з них розглядають як функцію контролю та систему інформаційного забезпечення, який направлений на реалізацію ефективних управлінських рішень.

Поняття «фінансовий моніторинг» закріплено в законодавчій базі, а саме Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», і включає в себе «комплекс заходів, які проводяться суб'єктами фінансового моніторингу, з метою запобігання легалізації (відмиванню) доходів, що одержані злочинним шляхом, або у сфері фінансування тероризму, що включають здійснення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу» [57].

Тобто, існуючі підходи до визначення «моніторингу» можна розглядати з юридичної та економічної точки зору (рис.1.1), такий же висновок робить і Царук Д.С.[81, С. 43-46]:

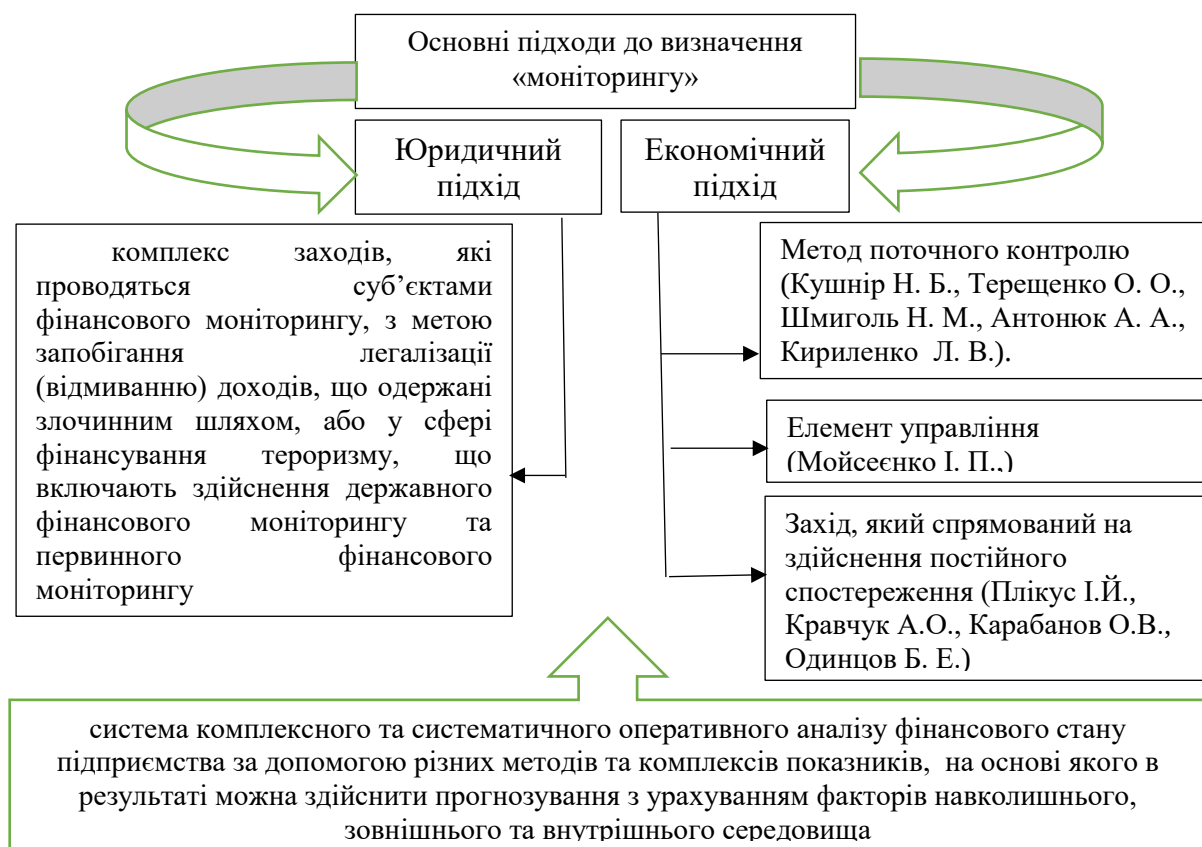

Рисунок 1.1 – Підходи до визначення дефініції «моніторинг» [складено на основі 81, С. 43-46]

Взагалі термін «моніторинг» походить від англійської – «стеження», тобто означає здійснення заходів із забезпечення систематичного спостереження за станом та тенденціями розвитку певних процесів та передбачає оцінювання та втілення отриманих економічних результатів, що призводить до прийняття ефективних та оптимальних управлінських рішень керівництвом задля покращення фінансового стану.

Моніторинг як важливий етап управлінського циклу має широкий перелік підходів до визначення, основні з яких представлено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Визначення «моніторинг фінансового стану підприємства» в наукових джерелах

Автор	Зміст понятійної категорії	Посилання на джерело
1	2	3
Одинцов Б. Е.	Постійне спостереження за яким-небудь процесом (об'єктом) для виявлення відповідності його характеристик поставленим цілям.	[47]
Татар М. С., Дзюбенко О. В., Остроушкіна Н. С.	Постійне, систематичне спостереження за основними кількісними та якісними параметрами діяльності суб'єктів господарювання з елементами аналізу, оцінювання і прогнозування з урахуванням факторів навколишнього, зовнішнього та внутрішнього середовищ.	[68, С.144]
Терещенко О. О.	Компонент контролю, що реалізується на всіх його етапах, а саме на етапі попереднього, поточного та підсумкового контролю.	[70, С.109]
Мойсеєнко І. П.	Елемент управління підприємницькою діяльністю, сутність якого полягає в комплексному та систематичному аналізі причинно-наслідкових зв'язків їхньої діяльності, вивченні стану справ. За його словами система моніторингу використовує весь комплекс економічних показників та інформації, носить оперативний, тобто дієвий характер, та у значній мірі залежить від якості менеджменту на підприємстві	[45, С.285]
Кравчук А.О., Карабанов О.В.	Динамічним процес, що дає змогу виконувати постійне дослідження і спостереження за кількісними та якісними показниками фінансово-економічної діяльності підприємств з метою оцінки, контролю та короткострокового прогнозу стану їх економічної та ділової активності	[37, С. 56-64]

Продовження табл.1.2

1	2	3
Кушнір Н. Б.	Інформаційна система з гнучкою інфраструктурою, яка дозволяє контролювати фінансові показники господарської діяльності, стан економічного об'єкта, оцінювати, швидко виявляти результати дії різних зовнішніх і внутрішніх факторів, прогнозувати, визначати розміри відхилень поточних результатів від передбачених та виявляти причини цих коливань, вносити коригування і приймати відповідні рішення.	[39, С.3]
Плікус І.Й.	Спеціально організоване систематичне і безупинне спостереження за фінансовою діяльністю і фінансовим станом об'єкта й оперативною їх оцінкою.	[54, С. 38]
Шмиголь Н. М., Антонюк А. А., Кириленко Л. В.	Невід'ємний елемент процесу поточного контролю.	[89, С.63-67]

Моніторинг як самостійний елемент управління фінансовим станом досліджував Плікус І.Й. [54]. Він визначив основні принципи функціонування фінансового моніторингу і вважає його інструментом стратегічного управління, об'єктом моніторингу, на його думку, виступають грошові потоки. Ми вважаємо, що моніторинг більш стосується оцінки фінансового стану підприємства загалом та виступає інструментом оперативного управління.

Нам імпонує погляд Одинцова Б.Е. [47], який пропонує моніторинговий сегмент використовувати в фінансовому управлінні з позиції експрес-моніторингу. На його погляд такий вид моніторингу може бути найбільш дієвим. Зазначену позицію науковець обґрунтовує наступним:

1) моніторинговий сегмент підприємства визначається не тільки як механізм здійснення постійного спостереження за найважливішими поточними результатами його фінансово-господарської діяльності в умовах мінливої кон'юнктури ринку, а й як інструмент оперативного виявлення причин появи негативних явищ;

2) інформація про фактичний поточний фінансовий стан підприємства повинна стати предметом пильної уваги менеджерів і очолюваних ними служб,

щоб у разі потреби оперативно розробити необхідні заходи для усунення виявлених недоліків;

3) експрес-моніторинг фінансового стану підприємства створює систему раннього виявлення симптомів його неспроможності [47].

Зазначені автори, на нашу думку, не в повній мірі дали характеристику моніторингу як поняттю, на нашу думку, моніторинг управління фінансовим станом – це система комплексного та систематичного оперативного аналізу фінансового стану підприємства за допомогою різних методів та комплексів показників, на основі якого в результаті можна здійснити прогнозування з урахуванням факторів навколишнього, зовнішнього та внутрішнього середовища та виявити резерви покращення управління фінансовим станом підприємства.

1.2 Організаційно-методичні засади моніторингу управління фінансовим станом підприємства

Головним елементом фінансового менеджменту на підприємстві виступає саме ефективний моніторинг фінансового стану, оскільки він є передумовою стабільного розвитку суб'єкта господарювання. Моніторинг спрямований на комплексне виявлення фінансових проблем і їх ліквідації, оцінці та прогнозування рівня фінансового стану, що впливатиме на реалізацію ефективних управлінських рішень спрямованих на визначені цілі підприємства.

Моніторинг діяльності, як визначили Перерва П.Г., Шаульська Л.В., Кобелева Т.О., може здійснюватися в різних напрямках, але серед них можна виділити такі основні:

1. Антикризовий моніторинг фінансово-економічних показників діяльності [51];
2. Моніторинг кон'юнктури ринку продукції, що випускається;
3. Моніторинг інноваційної діяльності підприємства [50].

Якщо є труднощі у здійсненні виробничої діяльності чи реалізації, то застосовується антикризовий моніторинг, метою якого є обробка поточної інформації за допомогою оцінки ключових показників, які покажуть кризові тенденції в виробничій або сфері торгівлі підприємства в залежності від виду діяльності.

У ході визначення системи цілей управління фінансовим станом підприємства потрібно використовувати комплексний підхід, як відображення економічних можливостей підприємства відповідно до змін конкурентного середовища. Це можна забезпечити шляхом побудови так званого «дерева цілей» (рис. 1.2), де встановлюються конкретні виміряні цілі, що покладені в основу певних видів діяльності [23, С. 110-114.].

Рисунок 1.2 – «Дерево цілей» системи моніторингу управління фінансовим станом підприємства [23]

Підтримуємо думку Кокотіна І.В., що «об'єктами моніторингу фінансового стану є:

- 1) зобов'язання і фінансові джерела підприємства;
- 2) обороти підприємства, структура його активів;

- 3) обсяг, динаміка і синхронність потоків грошових коштів;
- 4) рівень прибутку і витрат, що дозволяє прогнозувати очікувані доходи і пов'язані з ними ризики;
- 5) виявлені недоліки в діяльності та шляхи вирішення наявних проблем» [34, С. 33-36].

Доцільно також доповнити перелік об'єктів моніторингу управління фінансовим станом такою складовою як фінансова стійкість, оскільки саме вона характеризує сталість підприємства і оптимальність структури капіталу.

Головними вимогами до здійснення ефективного моніторингу фінансового стану є:

1. Визначення системи показників, які охоплюють основні аспекти діяльності і дають повну характеристику рівня фінансового стану: ділову активність, рентабельність, ліквідність, та фінансову стійкість.
2. Відстеження в динаміці змін у часі і у взаємозв'язку окремих складових моніторингу фінансового стану та використання узагальнюючого показника для оцінки фінансового стану.
3. Головною метою моніторингу виступає не лише констатація рівня фінансового стану, а й визначення негативних факторів впливу та резервів покращення щодо управління.
4. Причинно-наслідкові зв'язки між визначеними показниками мають об'єктивно існувати у процесі функціонування підприємства, можуть бути логічно виявлені із суті цього процесу [7, С. 65-70].

Основними особливостями моніторингу є те, що для прийняття управлінських рішень в процесі моніторингу фінансового стану результати оцінки мають бути доступними та наочними, а головним джерелом інформації виступає фінансова звітність за визначений період часу, протягом якого можна оцінити динаміку рівня фінансового стану, побудови прогнозних тенденцій щодо фінансово-господарської діяльності підприємства.

Нам імпонує думка Іщенко Н. А.: «процес моніторингу управління фінансовим станом повинен здійснюватися за такими основними етапами:

- визначення головної мети управління;
- формування системи інформаційного забезпечення управління;
- визначення показників фінансового стану та здійснення аналізу за обраними індикаторами;
- здійснення прогнозу рівня фінансового стану на довгостроковий період;
- розробка заходів щодо реалізації оперативних планів;
- моніторинг реалізації планових показників фінансового стану;
- контроль показників фінансового стану підприємства» [26 С. 56-61];
- прийняття управлінських рішень в результаті моніторингу щодо покращення рівня фінансового стану.

Головним етапом моніторингу управління фінансовим станом підприємства виступає саме аналіз, якому передусє цілеспрямований вибір відповідних систем показників, за якими відбувається оцінка рівня фінансового стану, на основі цього можливо здійснити прогнозування рівня та планування параметрів фінансового стану, результатом цього процесу є прийняття відповідних управлінських рішень щодо покращення діяльності суб'єкта господарювання.

Рівні фінансового стану представлені на рисунку 1.3.

Рисунок 1.3 – Рівні та ознаки фінансового стану підприємства [розроблено автором]

Останній етап побудови системи моніторингу пов'язаний із реалізацією основної його мети, тобто прийняттям управлінських рішень у відповідності до стану справ на підприємстві за результатами моніторингу. Результатом даного етапу є розробка заходів з приводу ефективної реалізації можливостей підприємства, запобігання та попередження небезпек для його фінансового стану. Якщо підприємство знаходиться в кризовому стані, то моніторинг вимагатиме налаштування ефективного антикризового управління, орієнтації на досягнення стратегічного напрямку розвитку підприємства [32].

Моніторинг фінансового стану базується на таких функціях: інформаційна, діагностична, аналітична, прогностична, контролююча (рис.1.3).

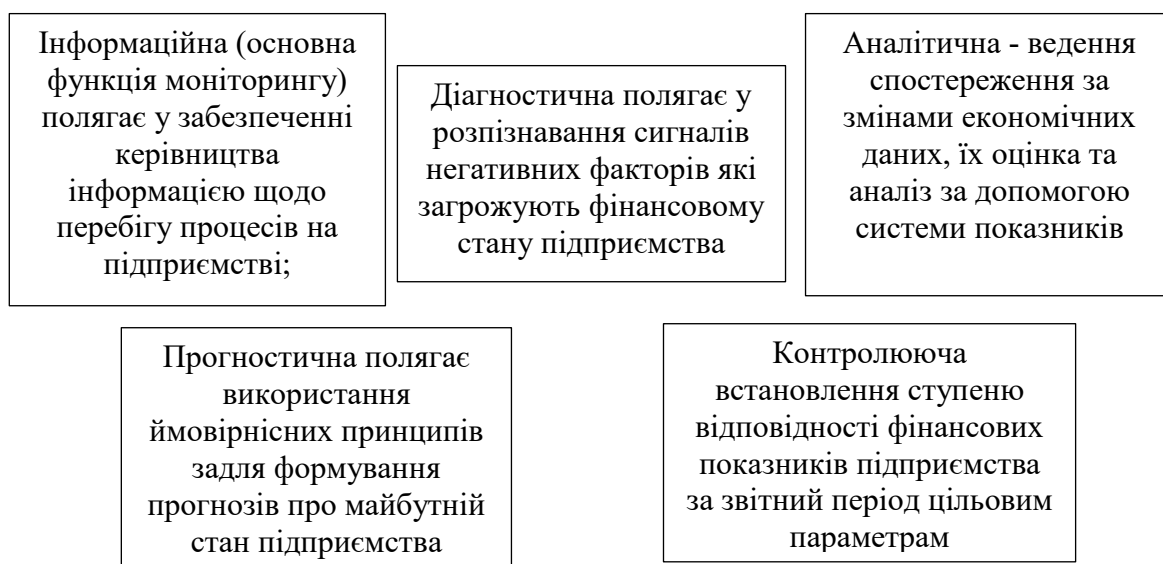

Рисунок 1.3 – Основні функції моніторингу фінансового стану [53, с. 46]

Здійснення ефективного моніторингу фінансового стану передбачає вирішення таких завдань:

- 1) оцінка складу і структури активів підприємства та джерел їх формування;
- 2) аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання;

3) здійснення прогнозування можливостей банкрутства – із загальноприйнятими «нормами»;

4) прогнозування фінансового стану та визначення недоліків у діяльності підприємства;

5) визначення шляхів впливу на покращення управління суб'єктом господарювання.

Досить часто для проведення спостереження за рівнем фінансового стану на підприємстві створюється система контролінгу, тому моніторинг може бути його складовим елементом, що дозволяє відстежувати процеси на підприємстві за певний проміжок часу (за день, тиждень, місяць). Моніторинг має оперативний характер, тому можливо швидко реагувати на «слабкі сигнали» з зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства і забезпечувати негайне усунення негативних ускладнень з метою покращення управління фінансовим станом.

На фінансовий стан впливають різноманітні чинники внутрішнього і зовнішнього характеру:

- ритмічність кругообігу коштів;
- якість виробництва продукції та попит на неї;
- налагодженість економічних зв'язків із діловими партнерами;
- конкурентне становище підприємства на ринку;
- рівень матеріально-технічної оснащеності виробництва і застосування передових технологій;
- ефективність господарських і фінансових операцій;
- рівень ризику в процесі здійснення виробничої і фінансової діяльності тощо [48].

З іншого боку, зважаючи на те, що головною метою фінансового моніторингу є діагностика фактичного економічного стану підприємства та його фінансової стійкості, виявлення тенденцій підприємницької діяльності та негативних впливів на неї, підтримка ефективного функціонування

підприємства, об'єктивне оцінювання економічних ситуацій, ризиків та загроз задля прийняття виважених та обґрунтованих рішень, як і у сфері антикризового управління, його спрямування залежить від поточних фінансових результатів підприємства [82, с. 169].

1.3 Методичне забезпечення моніторингу управління фінансовим станом підприємства

У системі моніторингу управління фінансовим станом підприємства важливе значення має розрахунок абсолютних та відносних показників, оскільки за допомогою них можливо проаналізувати фінансову стійкість, ліквідність і фінансовий стан підприємства загалом. В результаті це є основою для планування дій та розробку заходів, спрямованих на розробку й організацію ефективного управління фінансовим станом та ліквідністю підприємства.

В економічній літературі є широкий перелік методичних підходів щодо моніторингу фінансового стану. Традиційно усі методи можна поділити на такі:

- евристичні методи, які базуються на неформальних підходах та методах експертних оцінок;
- аналіз балансу підприємства (горизонтальний, вертикальний, трендовий аналіз, метод фінансових коефіцієнтів);
- економіко-математичні методи.

Аналіз фінансового стану, як правило, проводиться за допомогою експрес – аналізу та комплексного аналізу, різниця між якими полягає у кількості показників та ширині спектру дослідження. Необхідно підкреслити важливість здійснення експрес-аналізу, який будується на обмеженій кількості розрахунків, що значно спрощує процес дослідження, та надає можливість прийняти раціональні управлінські рішення, але без деталізації аналітичних розрахунків.

За допомогою комплексному аналізу можливо провести оцінку фінансового стану підприємства на основі різних параметрів, методів та показників, що всебічно охарактеризує фінансово-господарську діяльність підприємства.

Характеристика головних методичних підходів щодо моніторингу фінансового стану підприємства відображена у табл. 1.3 [30 С. 135-136.]

Таблиця 1.3 – Методичні підходи щодо моніторингу управління фінансовим станом підприємства [30, С. 135-136]

Методи	Характеристика
1	2
Метод фінансових коефіцієнтів	Передбачає розрахунок певних показників, що характеризують фінансову стійкість, платоспроможність і ліквідність, рентабельність (прибутковість) діяльності, майновий стан та ділову активність. Склад і алгоритм розрахунку коефіцієнтів досить різноманітний і залежить від обраної методики, що затверджена нормативними документами або упорядкована певними науковцями.
Оцінка фінансового стану з використанням абсолютних показників	Може бути використана для оцінки окремих сторін фінансового стану. Наприклад: - для характеристики рівня фінансової стійкості з боку прибутковості підприємства на основі використання результатів маржинального аналізу; - визначення типів фінансової стійкості за критерієм стабільності джерел покриття запасів.
Рейтингова оцінка	Полягає у класифікації підприємств за певними ознаками виходячи з фактичного рівня показників фінансового стану і рейтингу кожного показника. Перевагою є можливість ранжування ряду підприємств за обраною ознакою.
Бальна оцінка (спектр бальна оцінка)	Бальна оцінка полягає в проведенні аналізу фінансових коефіцієнтів шляхом порівняння отриманих значень із нормативними величинами і отриманні узагальнюючого показника, вираженого в балах. Спектр бальна оцінка при цьому передбачає використання «рознесення» цих значень за зонами віддаленості від оптимального значення.
Матрична оцінка	Базується на побудові матриці сукупності фінансових показників, яка перетворюється на матрицю стандартизованих коефіцієнтів. Надає змогу здійснювати порівняльну рейтингову оцінку за певними показниками. З іншого боку може використовуватися при складанні матричних балансів, балансів грошових надходжень і витрат.
Інтегральна оцінка	Результатом проведення оцінки є визначення інтегрального показника на основі застосування різноманітних методичних підходів. При цьому інтегральний показник може характеризувати як окремі складові, так і в цілому фінансовий стан підприємства.
Дискримінантні моделі	Дозволяють визначити вірогідність настання банкрутства на основі розробки (або використання) інтегральної моделі аналізу фінансового стану підприємства. Виділяють однофакторні (коефіцієнт Бівера, Вайбеля) та багатофакторні (модель Альтмана, Ліса, Таффлера, Спрінгейта, Терещенко, Савицької тощо) моделі.

Важливим елементом моніторингу фінансового стану виступає

визначення системи індикаторів, оскільки фінансовий менеджмент включає в себе значний перелік показників оцінки, який постійно вдосконалюється, але практичне значення мають окремі індикатори. Здійснене дослідження наукових літературних джерел, дозволило виділити мінімальний набір показників, який дозволяє провести моніторинг фінансового стану (рис. 1.4).

Рисунок 1.4 – Система показників, які використовуються в процесі моніторингу фінансового стану підприємства [авторська розробка]

В процесі моніторингу управління фінансовим станом підприємства першочергового значення має саме оцінка структури його капіталу. З цією метою в світовій та вітчизняній аналітичній практиці розроблено ряд коефіцієнтів, які базуються на певних співвідношеннях окремих статей звітності, що відображають наявність та використання капіталу.

В процесі моніторингу фінансового стану підприємства необхідно, також здійснювати оцінку структури активів підприємства, яка в першу чергу, буде визначати його ліквідність, рівень платоспроможності підприємства та, як

результат, і його фінансову стійкість.

Стан запасів та забезпеченість джерелами їх формування характеризують абсолютні показники фінансової стійкості.

Алгоритми розрахунків описаних показників фінансового стану підприємств наведені в табл. 1.4.

Таблиця 1.4 – Алгоритми розрахунків показників фінансової стійкості підприємств [85, С. 46-58]

Найменування показника	Алгоритм розрахунку	Умовні позначення
1	2	3
I. Показники оцінки структури капіталу		
1. Коефіцієнти структури капіталу		
Коефіцієнт фінансової автономії	$K_{\Phi A} = \frac{BK}{K}$	BK – сума власного капіталу; K – загальна сума капіталу
Коефіцієнт покриття боргу	$K_{\Pi B} = \frac{BK}{\Pi K}$	BK – сума власного капіталу; ΠK – сума позикового капіталу
Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу	$K_{\mathcal{D}} = \frac{\mathcal{D}\Pi K}{BK + \mathcal{D}\Pi K}$	ДПК – сума довгострокового позикового капіталу; BK – сума власного капіталу;
Коефіцієнт структури залученого капіталу	$K_{\mathcal{C} \mathcal{Z} K} = \frac{\mathcal{D}\Pi K}{\Pi K}$	ДПК – сума довгострокового позикового капіталу; ΠK – сума позикового капіталу
Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{\Phi C} = \frac{BK + \mathcal{D}\Pi K}{K}$	BK – сума власного капіталу; ДПК – сума довгострокового позикового капіталу;
Коефіцієнт кредиторської заборгованості	$K_{K \mathcal{Z}} = \frac{K \mathcal{Z}}{K \Pi K}$	KЗ – сума кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги; KΠK – сума короткострокового позикового капіталу
Коефіцієнт простроченої кредиторської заборгованості	$K_{K \mathcal{Z}} = \frac{K \mathcal{Z}_{\Pi P}}{K \mathcal{Z}}$	KЗ _{ΠP} – сума простроченої кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги
2. Коефіцієнти забезпеченості		
Коефіцієнт кратності відсотків	$K_{KB} = \frac{\Pi \mathcal{D} o}{CB}$	Π _{до} – сума прибутку до виплати відсотків за кредит; CB – сума відсотків, за користування кредитними ресурсами
Коефіцієнт покриття постійних фінансових витрат	$K_{\Pi \Phi B} = \frac{\Pi \mathcal{D} o}{CB + B \Phi o}$	Π _{до} – сума прибутку до виплати відсотків за кредит; CB – сума відсотків, за користування кредитними ресурсами; B _{фо} – витрати на фінансову оренду
Коефіцієнт участі запасів у покритті поточних зобов'язань	$K_{M \mathcal{Z}} = \frac{3}{\Pi \mathcal{Z}}$	З – сума запасів; ΠЗ – сума поточних зобов'язань
Коефіцієнт здатності обслуговування боргів	$K_{\mathcal{Z} O B} = \frac{\Pi_{\mathcal{D} O} + B_{\mathcal{O}}}{CB + B_{\mathcal{C}}}$	B _о – отримані відсотки; B _с – сплачені відсотки; CB – сума боргу, яку необхідно погасити
II. Показники оцінки структури активів		
1. Абсолютні показники		
Сума власних оборотних активів	$B^{OA} = OA - K \Pi K$	OA – сума оборотних активів; KΠK – сума короткостр. позикового капіталу

Продовження таблиці 1.4

1	2	3
Сума власних оборотних активів і короткострокових кредитних ресурсів	$V^{KKP} = V^{OA} + KKP$	V^{OA} - сума власних оборотних активів KKP – сума короткострокових кредитних ресурсів
Загальний розмір основних джерел формування запасів	$V^{PK} = V^{OA} + KPK$	V^{OA} - сума власних оборотних активів KPK – сума короткострокового позикового капіталу
Надлишок чи недостатність власних оборотних активів	$\Delta V^{OA} = V^{OA} - 3$	V^{OA} - сума власних оборотних активів 3 – сума запасів
Надлишок чи недостатність власних оборотних активів та короткострокових кредитних ресурсів	$\Delta V^{KKP} = V^{KKP} - 3$	V^{KKP} - сума власних оборотних активів і короткострокових кредитних ресурсів 3 – сума запасів
Надлишок чи недостатність загального обсягу основних джерел для формування запасів	$\Delta V^{PK} = V^{PK} - 3$	V^{PK} - загальний розмір основних джерел формування запасів 3 – сума запасів
2. Коефіцієнти структури активів		
Коефіцієнт необоротних активів	$K_{HOA} = \frac{HOA}{A}$	HOA – сума необоротних активів; A – загальна сума активів
Коефіцієнт оборотних активів	$K_{OA} = \frac{OA}{A}$	OA – сума оборотних активів
Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних активів	$K_C = \frac{OA}{HOA}$	HOA – сума необоротних активів; OA – сума оборотних активів
3. Коефіцієнти стану та структури оборотних активів		
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами	$KZ_{BOA} = \frac{BOA}{OA}$	BOA – сума власних оборотних активів; OA – сума оборотних активів
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними активами	$KZ_{BOA} = \frac{BOA}{3}$	3 – сума запасів
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	$KM_{BK} = \frac{BOA}{BK}$	BK – сума власного капіталу
Коефіцієнт маневрування власних оборотних активів	$KM_{BOA} = \frac{ГК + ПФІ}{BOA}$	ГК – сума грошових коштів; ПФІ – сума поточних фінансових інвестицій

Зазвичай, визначені методи вище надають суперечливі результати, тому за доцільне вважаємо застосування інтегрального методу аналізу фінансового стану. Побудова інтегрального показника передбачає дотримання наступної послідовності застосування [3]:

– формування множини показників за агрегованими показниками з наступною їх нормалізацією;

- визначення вагових коефіцієнтів показників у межах кожного агрегованого показника;
- розрахунок агрегованих показників ефективності методом зважених сум;
- визначення вагових коефіцієнтів агрегованих показників; – розрахунок інтегрального показника.

Здійснення моніторингу за інтегральним показником фінансового стану дозволяє отримати вичерпну інформацію про фінансовий стан підприємства в даний момент часу та визначити у динаміці можливі зміни. Інтегральна оцінка формується на основі опису досліджуваного об'єкта, який характеризується великою кількістю ознак, меншим числом інформативних показників [6, С. 682-686]. Агрегування ознак в одну інтегральну оцінку ґрунтується на так званій «теорії адитивної цінності», згідно з якою цінність цілого дорівнює сумі цінностей його складових [42]. Кожен показник, який характеризує фінансовий стан має різну вагу, тому для здійснення ранжування ми за методикою Бержанір О.А. використаємо формулу середньоарифметичної зваженої, яка надає кожному показнику рівень значимості:

$$I = \sum_1^m Si \times wi, \quad (1.1)$$

де, m – кількість фінансових показників рейтингової оцінки;

Si – стандартизоване значення фінансового показника;

wi – вага (значимість) фінансового коефіцієнта [15].

Фінансовий стан підприємства, як ми вже визначили раніше, характеризується показниками ліквідності і платоспроможності, фінансової стійкості та ефективності використання капіталу, як результат інтегральна оцінка включатиме сумарне значення складових цих стандартизованих показників.

Стандартизація вибраних показників здійснюється шляхом ділення фактичних показників на стандартне значення, тобто:

$$S_i = \frac{x_i}{a_i}, \quad (1.2)$$

де: x_i – фактичне значення фінансового показника;

a_i – стандартне значення фінансового показника [15, С. 98-105].

Таким чином, виходячи із визначеного механізму стандартизації формула буде мати такий вигляд:

$$I = \sum_1^m \frac{x_i}{a_i} \times w_i, \quad (1.3)$$

де, x_i – фактичне значення фінансового показника;

a_i – стандартне значення фінансового показника [15, С. 98-105].

Система показників моніторингу та їх вага, що покладені в основу інтегральної оцінки представлені в таблиці 1. 5.

Таблиця 1.5 – Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства

Показник	Вага (значимість) фінансового коефіцієнта (w_i)	Стандартне значення фінансового показника (a_i)
1	2	3
Показники ефективності використання капіталу, Z		
Прибутковість поточних активів	6	0,1
Ефективність використання власного капіталу	2	0,06
Загальна рентабельність продукції	10	0,1
Рентабельність продажу за чистим прибутком	4	0,05
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	3	2,4
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3	5
Показники платоспроможності та ліквідності, Y		
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2	0,2
Коефіцієнт покриття	2	0,7
Показники фінансової стійкості, X		
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	2	0,1
Коефіцієнт фінансової незалежності	2	0,5

Класифікація видів фінансового стану підприємства в залежності від значення інтегрального показника фінансового стану представлено в таблиці 1.6 [15, С. 98-105]

Таблиця 1.6 – Класифікація видів фінансового стану підприємства [15]

Значення І	Фінансовий стан	Характеристика
Менше 0	Незадовільний фінансовий стан	Діяльність збиткова, підприємство має низький рівень ліквідності та високий рівень залежності від зовнішніх джерел фінансування.
0–38	Задовільний фінансовий стан	Має нестабільну структуру капіталу та низький рівень ефективності використання капіталу, у підприємства недостатній рівень ліквідності.
39–60	Стабільний фінансовий стан	Характеризується високим рівнем прибутковості та оборотності активів при низькій фінансовій стійкості і платоспроможності.
61–99	Впевнений фінансовий стан	Фінансовий стан знаходяться на оптимальному рівні.
Більше 99	Куражний фінансовий стан	Підприємство має надвисокий рівень платоспроможності і прибутковості, як правило, в даному стані із-за високої ресурсномісткості суб'єкт господарювання може перебувати не довгий час.

Отже, моніторинг фінансового стану підприємства можливо здійснювати за допомогою різних методичних підходів: методу фінансових коефіцієнтів, з використанням абсолютних показників, рейтингової оцінки, бальної оцінки (спектр бальна оцінка), матричної оцінки та інтегральної оцінки.

Висновки за розділом 1

Здійснення дослідження теоретичного матеріалу з питань моніторингу управління фінансовим станом підприємства дозволило сформулювати наступні висновки.

Існуючі підходи до визначення «моніторингу» можна розглядати з юридичної та економічної точки зору. Моніторинг – це система комплексного та систематичного оперативного аналізу фінансового стану підприємства за допомогою різних методів та комплексів показників, на основі якого в результаті

можна здійснити прогнозування з урахуванням факторів навколишнього, зовнішнього та внутрішнього середовищ та виявити резерви покращення управління фінансовим станом підприємства..

Об'єктом моніторингу управління фінансовим станом виступають зобов'язання і фінансові джерела підприємства; обсяг, динаміка і синхронність потоків грошових коштів; рівень прибутку і витрат, показники фінансової стійкості що дозволяє прогнозувати очікувані доходи і пов'язані з ними ризики та обороти підприємства, структура її активів; виявлені недоліки та шляхи вирішення наявних проблем. Здійснення ефективного моніторингу фінансового стану передбачає вирішення таких завдань: оцінка складу і структури активів підприємства та джерел їх формування; аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання; здійснення прогнозування можливостей банкрутства – із загальноприйнятими «нормами»; прогнозування фінансового стану та визначення недоліків у діяльності підприємства; визначення шляхів впливу на покращення управління суб'єктом господарювання. Основними функціями моніторингу фінансового стану є інформаційна, діагностична, аналітична, прогностична та контролююча.

Моніторинг фінансового стану проводиться за допомогою експрес – аналізу та комплексного аналізу, різниця між якими полягає у кількості показників та ширині спектру дослідження. Ці два різні види аналізу проводяться за допомогою системи індикаторів, які включають в себе оцінку ліквідності і платоспроможності, фінансової стійкості та ефективності використання капіталу, ділової активності, а також інтегрального показника, який включатиме сумарне значення складових стандартизованих показників. Здійснення моніторингу за інтегральним показником фінансового стану дозволяє отримати вичерпну інформацію про фінансовий стан підприємства в даний момент часу та визначити у динаміці можливі зміни.

РОЗДІЛ 2

МОНІТОРИНГ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПРАТ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ МЕБЛЕВИЙ КОМБІНАТ» ЗА 2021-2023 РОКИ

2.1 Фінансово-економічна характеристика діяльності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Дніпропетровський меблевий комбінат є одним з найбільших меблевих підприємств України. Заснований він 1901 року на базі лісоскладів, реконструйованих пізніше в меблеву фабрику, а потім в комбінат.

На початку 70-х років комбінат увійшов у нову фазу свого розвитку за рахунок переоснащення основних технологічних процесів устаткуванням провідних фірм Німеччини. Впровадження прогресивного устаткування і нових технологій дозволили значно підвищити якість продукції, що виробляється на комбінаті, збільшити загальні обсяги виробництва.

Видами діяльності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» є:

1. Виробництво меблів для офісів і підприємств торгівлі.
2. Виробництво кухонних меблів.
3. Оптова торгівля меблями, килимами й освітлювальним приладдям.
4. Роздрібна торгівля меблями, освітлювальним приладдям та іншими товарами для дому в спеціалізованих магазинах.
5. Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Основна продукція комбінату – це набори меблів для житлових кімнат. До складу наборів входять шафи різного функціонального призначення: для одягу, білизни, книжок, посуду, комбіновані. Випуск виробів малих форм – різноманітних тумб, полиць, столів, меблів для вітальні – значно розширює ці Можливості. Широко відомі меблі, виготовлені на замовлення. Це вироби

високого художнього рівня складних конструкцій. Головними споживачами є Дніпропетровська, Запорізька, Харківська, Одеська, Київська області.

Істотна проблема – це висока енергомідкість собівартості виробленої продукції. Періодичне підвищення тарифів на енергоносії та опалення. Також гальмують інтенсивність подальшого розвитку підприємства занадто високі кредитні ставки національної банківської системи України.

Проаналізуємо динаміку основних показників фінансово-господарської діяльності ПрАТ «ДМК» за 2021-2023 роки. Вихідні дані для аналізу наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Показник	Значення показника			Зміни (+,-):		Темп зміни, %:	
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 року від 2021 року	2023 року від 2022 року	2022 року до 2021 року	2023 року до 2022 року
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Капітал (станом на кінець періоду), тис. грн	29 883,7	28 358,8	30 074,3	-1 524,9	1 715,5	94,9	106,0
1. 1. Власний капітал, тис.грн	21 497,4	20 982,8	24 456,0	-514,6	3 473,2	97,6	116,6
1.2.Власний оборотний капітал, тис.грн	14 858,8	14 942,6	19 544,9	83,8	4 602,3	100,6	130,8
1.3.Додатковий капітал, тис.грн	1 751,3	1 751,3	1 826,7	0,0	75,4	100,0	104,3
1.4.Резервний капітал, тис.грн	2 510,2	2 510,2	2 510,2	0,0	0,0	100,0	100,0
1.5.Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), тис.грн	7 184,9	6 670,3	10 068,1	-514,6	3 397,8	92,8	150,9
1.2. Позиковий капітал, тис.грн	8 386,3	7 376,0	5 618,3	-1 010,3	-1 757,7	88,0	76,2
1.2.1. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення, тис.грн	1 068,0	692,5	1 222,5	-375,5	530,0	64,8	176,5
1.2.2.1.Короткострокові кредити банків, тис.грн	1 894,4	2 999,4	0,0	1 105,0	-2 999,4	158,3	0,0
1.2.3.Поточні зобов'язання, тис.грн	7 318,3	6 683,5	4 395,8	-634,8	-2 287,7	91,3	65,8
2.Майно, тис. грн	29 883,7	28 358,8	30 074,3	-1 524,9	1 715,5	94,9	106,0
2. 1. Необоротні активи, тис.грн	6 638,6	6 040,2	4 911,1	-598,4	-1 129,1	91,0	81,3
2.2.Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн	7 063,0	6 331,4	5 438,1	-731,6	-893,3	89,6	85,9

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
2.3.Оборотні активи, тис.грн	23 245,1	22 318,6	25 163,2	-926,5	2 844,6	96,0	112,7
2.4.Запаси, тис.грн	15 813,0	8 429,9	9 997,5	-7 383,1	1 567,6	53,3	118,6
2.5.Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис.грн	6 218,1	13 212,3	14 300,8	6 994,2	1 088,5	212,5	108,2
2.6.Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, тис.грн	10,5	8,7	19,3	-1,8	10,6	82,9	221,8
2.7.Інша поточна дебіторська заборгованість, тис.грн	791,5	339,0	342,7	-452,5	3,7	42,8	101,1
2.8.Грошові кошти і поточні фінансові вкладення, тис.грн	6,4	12,8	176,3	6,4	163,5	200,0	1 377,3
2.9.Інші оборотні активи, тис.грн	405,6	315,9	326,6	-89,7	10,7	77,9	103,4
3.Трудові ресурси							
3.1.Середньооблікова чисельність працівників, осіб	72,0	68,0	56,0	-4,0	-12,0	94,4	82,4
3.2.Продуктивність праці	619,4	655,8	924,8	36,4	269,0	105,9	141,0
4. Економічні показники							
4.1. Чистий дохід (виручка) від реалізації товарів (робіт, послуг), тис.грн.	44 597,3	44 597,3	51 788,9	0,0	7 191,6	100,0	116,1
4.2.Собівартість го-тової продукції, тис.грн	28 358,5	28 358,5	32 925,3	0,0	4 566,8	100,0	116,1
4.3.Інші операційні доходи, тис.грн	77,7	77,7	119,4	0,0	41,7	100,0	153,7
4.4.Інші операційні витрати, тис.грн	16 352,0	16 352,0	14 497,1	0,0	-1 854,9	100,0	88,7
4.5.Інші доходи, тис.грн	19,9	19,9	116,3	0,0	96,4	100,0	584,4
4.6.Інші витрати, тис.грн	499,0	499,0	365,2	0,0	-133,8	100,0	73,2
4. 7. Валовий прибуток (збиток), тис. грн.:	434,7	-514,6	4 237,0	-949,3	4 751,6	-118,4	-823,4
4.8.Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування : прибуток (+), збиток (-), тис.грн	434,7	-514,6	4 237,0	-949,3	4 751,6	-118,4	-823,4
4.9.Чистий прибуток (+), збиток (-), тис.грн	296,6	-514,6	3 397,7	-811,2	3 912,3	-173,5	-660,3
5.Фондовіддача основних засобів, тис.грн	6,3	7,0	9,5	0,7	2,5	X	X
4. Коефіцієнти ліквідності:							
- абсолютної ліквідності	0,001	0,002	0,04	0,001	0,038	X	X
- термінової ліквідності	1,0	2,1	3,5	1,1	1,4	X	X
- загальної ліквідності	3,2	3,3	5,7	0,2	2,4	X	X

За 2022-2023 роки на ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» відбулось збільшення обсягів капіталу та майна на 1415,5 тис.грн (або на 6 %) і на кінець 2023 року становили 30074,3 тис.грн. У 2022 році проти 2021 року навпаки спостерігалось скорочення капіталу та майна на 1524,9 тис.грн (або на 5,1 %).

Динаміку складових капіталу ми відобразили на рис. 2.1.

Рисунок 2.1 – Динаміка позикового та власного капіталу ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Необхідно відзначити, що за 2022-2023 рр в складі власного капіталу значно збільшився нерозподілений прибуток, який склав відповідно: в 2022 році – 6670,3 тис. грн., в 2023 році – 10068,1 тис. грн. (приріст становив аж 50,9 %).

Власний оборотний капітал протягом 2021-2023 років мав стійку тенденцію до зростання: у 2023 році проти 2022 року та у 2022 році в порівнянні з 2021 роком відповідно 4602,3 тис грн (або на 30,8%) та на 83,8 тис.грн (або на 0,8%). Це є позитивним моментом, адже власний оборотний капітал є важливим джерелом фінансування операційної діяльності підприємства.

Позиковий капітал ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» стабільно скорочувався: у 2021 році складав 8386,3 тис.грн, а у 2023 році вже

5618,3, темпи скорочення у 2023 році проти 2022 році і у 2022 році в порівнянні з 2021 році становлять 23,8% і 12%.

В складі позикового капіталу найбільшу питому вагу займають поточні зобов'язання і мають тенденцію до скорочення. В 2023 році проти 2022 року обсяг цього джерела фінансування значно зменшився на 2287,7 тис.грн або на 34,2%, у 2022 році 2021 відбувся менш стрімкий спад поточних зобов'язань на 634,8 тис.грн або 91,3%.

Динаміка обсягу майна ПрАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату» мала тенденцію до росту лише у 2023 році в порівнянні з 2022 року на 106%, в абсолютному значенні з 28358,8 тис.грн у 2022 році до 30074,3 тис.грн у 2023 році. В 2022 році проти 2021 року відбулося скорочення майна на 1524,9 тис.грн або на 5,1%.

Розглянемо динаміку структури майна ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» (рис.2.2).

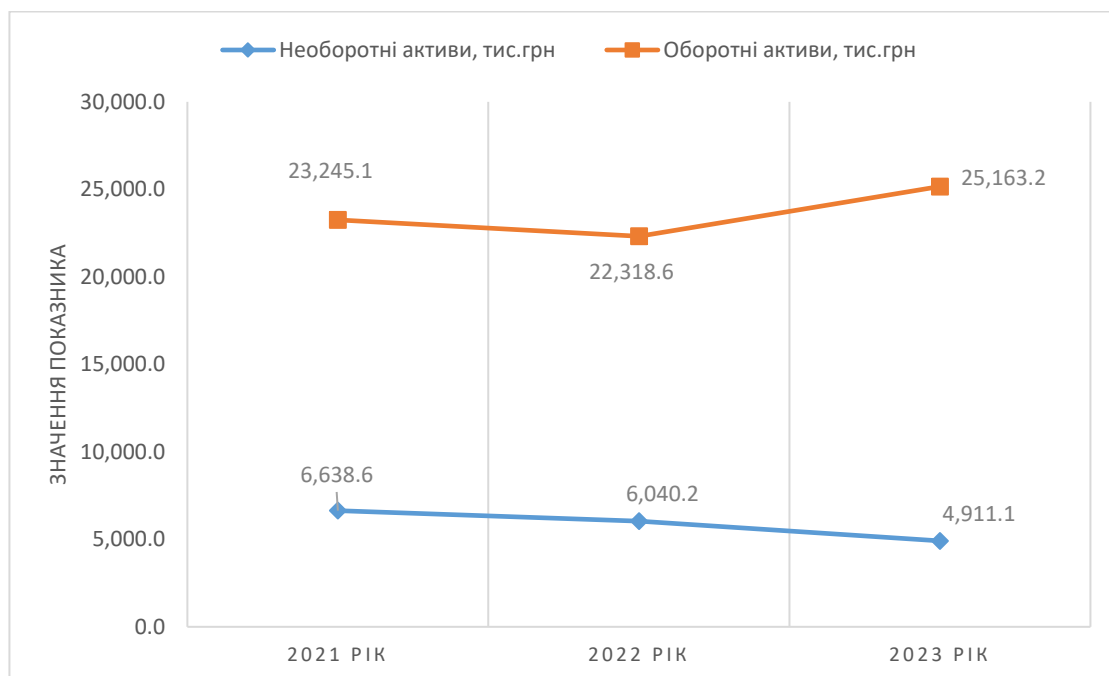

Рисунок 2.2 – Динаміка структури майна ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

В структурі майна найбільшу вагу мають оборотні активи, частка яких за

2023 проти 2022 році дещо збільшилась.

Так, у 2023 році в порівнянні з 2022 року зросла вартість оборотних засобів ПАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» на 2 844,6 тис.грн або на 12,7%. Протягом цього періоду відбулося зменшення основних засобів на 1192,5 тис.грн або на 19,2%.

Фондовідачча основних засобів протягом 2023-2021 років постійно зростала: з 6,3 до 9,5, що є позитивною тенденцією, адже свідчить про збільшення ефективності використання основних засобів.

Моніторинг управління фінансовим станом вирішили розпочати з експрес-аналізу в таблиці 2.2. Для аналізу нами було обрано 15 основних фінансових коефіцієнтів, які включають такі категорії: показники рентабельності; коефіцієнти оборотності активів (показники ділової активності); коефіцієнти ліквідності і коефіцієнти структури капіталу.

Таблиця 2.2 – Експерес-аналіз фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Показник	Значення показника			Зміни (+,-)	
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 року від 2021 року	2023 року від 2022 року
Показники рентабельності					
Рентабельність продажів	0,67	-0,01	6,56	-0,68	6,57
Рентабельність основних засобів та інших необоротних активів	4,47	-8,52	69,18	-12,99	77,70
Рентабельність власного капіталу	1,38	-2,45	13,89	-3,83	16,35
Показники оборотності					
Оборотність активів	0,40	0,38	0,44	-0,02	0,06
Оборотність основних засобів	6,31	7,04	9,52	0,73	2,48
Оборотність дебіторської заборгованості (у днях)	57	105	145	48	40.
Оборотність запасів (у днях)	174	162	93	-11,88	-68,32
Оборотність оборотних коштів (у днях)	240,46	277,72	242,60	37,26	-35,12
Показники ліквідності					
Абсолютної ліквідності	0,001	0,002	0,040	0,001	0,038
Термінової ліквідності	1,02	2,08	3,45	1,06	1,37
Загальної ліквідності	3,18	3,34	5,72	0,16	2,39
Показники структури капіталу					
Коефіцієнт фінансової залежності	1,39	1,35	1,23	-0,04	-0,12
Коефіцієнт фінансового ризику	0,39	0,35	0,23	-0,04	-0,12
Коефіцієнт інвестування	3,24	3,47	4,98	0,24	1,51

Протягом 2021-2023 років рентабельність основної діяльності зросла з 0,67% у 2021 році до 6,56% у 2023 році, але прибутковість діяльності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» у 2021 та 2023 роки є низькою, а у 2022 році взагалі збитковою.

Необхідно відзначити значний період погашення дебіторської заборгованості, це говорить про те, що відбувається відволікання коштів з обороту і свідчить про зниження платіжної дисципліни покупців, при цьому даний показник протягом 2021-2023 років зріс з 57 днів до 145 днів.

Позитивним моментом є скорочення оборотності запасів, адже свідчить про зменшення коштів які відволікаються на формування запасів, проте говорити про ефективний контроль процесу формування та використання запасів досить важко, оскільки має місце висока оборотність запасів у днях: у 2021, 2022 та 2023 роках – 174 дн., 162 дн. і 93 дн. відповідно.

Оцінка ліквідності підприємства необхідна для різних користувачів інформації:

- 1) коефіцієнт швидкої ліквідності – для банків;
- 2) коефіцієнт поточної ліквідності – для покупців товарів і продукції підприємства;
- 3) коефіцієнт покриття – для постачальників сировини і матеріалів.

Для більш детального аналізу ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки відобразимо схематично динаміку коефіцієнтів ліквідності (рис. 2.3).

З рис.2.3 бачимо, що всі показники ліквідності зростають протягом 2021-2023 років. Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2023 році становить 0,04, що на 0,038 більше за значення 2022 року, але не досягає нормативного показника, що говорить про те, що товариство не може погасити борги, термін погашення яких може настати негайно.

Коефіцієнт термінової ліквідності у 2023 році проти 2022 року та у 2022 році в порівнянні з 2021 році збільшився відповідно на 1,37 та 1,06. Значення термінової ліквідності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» свідчить

про достатність поточних активів за рахунок яких можна погасити короткострокові зобов'язання. Зростання ліквідності підприємства в динаміці свідчить про покращення ситуації із забезпеченістю оборотними засобами.

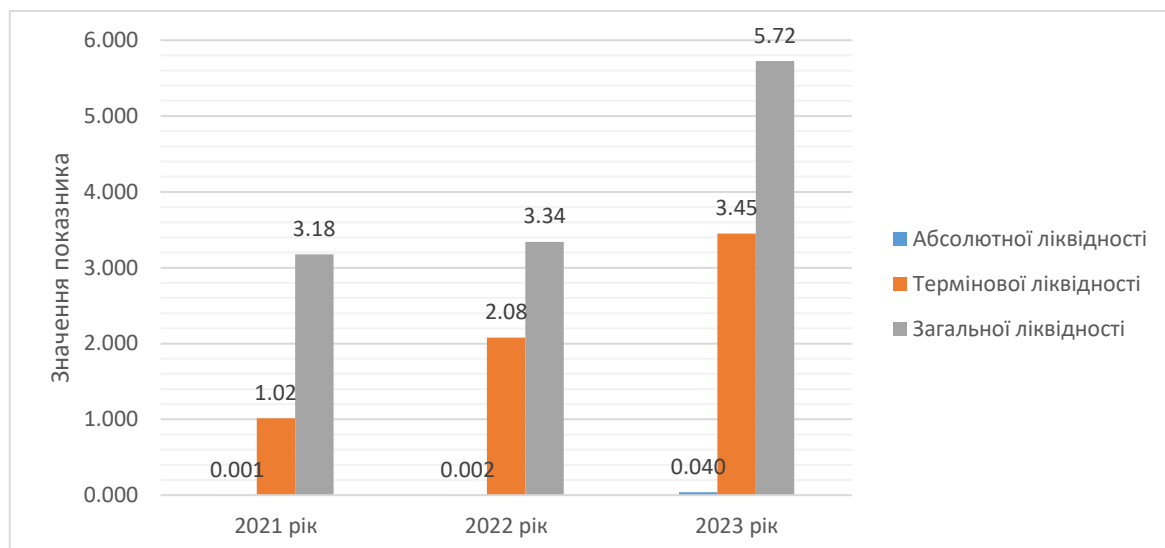

Рисунок 2.3 – Показники ліквідності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки добре забезпечене ліквідними оборотними активами для покриття поточних зобов'язань, оскільки коефіцієнт покриття більший за 2 на протязі 2021-2023 рр, при цьому відбувається зростання даного показника з 3,18 у 2021 році до 5,72 у 2023 році.

З проведеного аналізу можна виокремити негативні фактори в діяльності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат»: низький рівень абсолютної ліквідності, тобто нестача грошових коштів на підприємстві для здійснення діяльності саме сьогодні; незначна рентабельність меблевого комбінату у 2021 та 2023 роках, а у 2022 році взагалі збиткова; високий рівень дебіторської заборгованості, тобто відбувається активне відволікання коштів з обороту.

2.2 Моніторинг управління фінансовим станом ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за системою абсолютних показників

У процесі функціонування підприємство може мати різний фінансовий стан, рівні якого поділяють на чотири типи: абсолютний фінансовий стан; нормальна стійкість; нестійкий (передкризовий) та кризовий фінансовий стан підприємства.

Для визначення фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки пропонуємо розпочати з визначення узагальнюючих показників фінансової стійкості підприємства, розрахунок яких представлено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки, тис. грн

Показник	Значення показника			Зміни (+,-), тис.грн.:	
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 від 2021 року	2023 року від 2022 року
1	2	3	4	5	6
1. Наявність власного оборотного капіталу для формування запасів	14 858,8	14 942,6	19 544,9	83,8	4 602,3
2. Наявність власного оборотного капіталу, довгострокових кредитів та позик для формування запасів	15 926,8	15 635,1	20 767,4	-291,7	5 132,3
3. Наявність власного оборотного капіталу, довгострокових, короткострокових кредитів та позик для формування запасів	17 821,2	18 634,5	20 767,4	813,3	2 132,9
4. Запаси	15 813,0	8 429,9	9 997,5	-7 383,1	1 567,6
5. Надлишок (+) нестача (-) власного оборотного капіталу для формування запасів	-954,2	6 512,7	9 547,4	7 466,9	3 034,7
6. Надлишок (+) нестача (-) власного оборотного капіталу, довгострокових кредитів та позик для формування запасів	113,8	7 205,2	10 769,9	7 091,4	3 564,7

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6
7. Надлишок (+) нестача (-) власних оборотних, довгострокових, короткострокових кредитів та позик для формування запасів	2 008,2	10 204,6	10 769,9	8 196,4	565,3
8. Запас стійкості фінансового стану, днів	16	82	75	66	-7
9. Надлишок (+), нестача (-) джерел фінансування на 1 грн. запасів, грн.	0,13	1,21	1,08	1,1	-0,1
10. Номер типу фінансової ситуації відповідно класифікації	Нормал. фінан. стійкість	Абсол. фінан. стійкість	Абсол. фінан. стійкість		

ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» в 2021-2023 роках мав власний оборотний капітал в обсязі 14858,8 тис. грн. в 2021 році, 14942,6 тис.грн. в 2022 році, 19544,9 тис. грн. в 2023 році. Спостерігається стійка тенденція до зростання цього джерела фінансування запасів.

Функціонуючий капітал, який розраховується як різниця між поточними активами та поточними зобов'язаннями, за обсягом більший за власний оборотний капітал (рис.2.4).

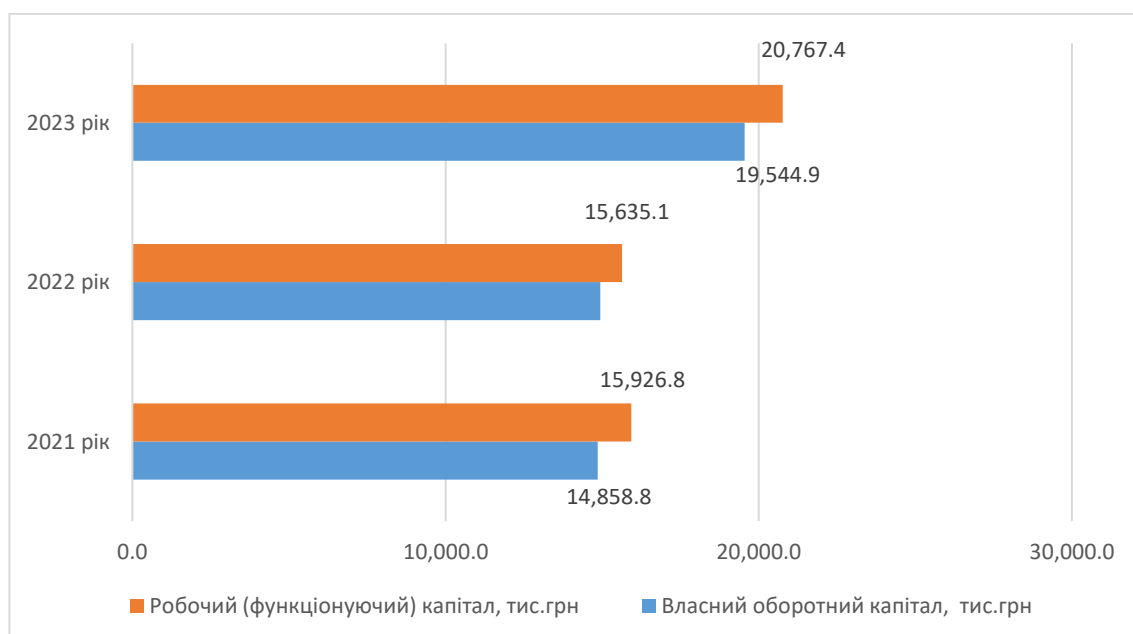

Рисунок 2.4 – Динаміка власного оборотного та функціонуючого капіталу ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

В 2021 році робочий капітал становив 15926,8 тис.грн, а у 2023 році аж 20767,4 тис.грн., що є позитивним моментом, оскільки збільшується капітал за рахунок якого можна розширювати діяльність та додатково фінансувати різні напрями діяльності.

Наявність власного оборотного капіталу, довгострокових кредитів та позик для формування запасів становила у 2023 році 20 767,4 тис. грн., що перевищує показник 2022 року на 2132,9 тис. грн.

Обсяг запасів ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» протягом 2022-2021 роки скорочувався з 15 813,0 тис. грн. в 2021 році до 8429,9 тис. грн. в 2022 році. Приріст обсягу запасів в 2023 році проти 2022 року – 1576,6 тис.грн і у 2023 році становив 9 997,5 тис. грн.(рис.2.5).

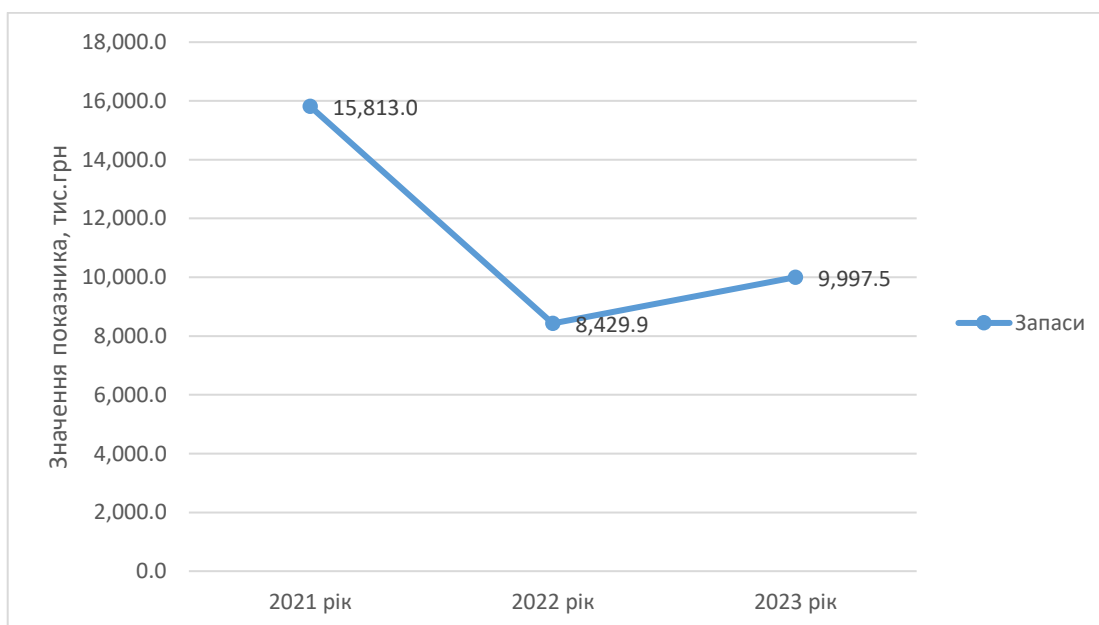

Рисунок 2.5 – Динаміка запасів товарно-матеріальних цінностей ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Надлишок власного оборотного капіталу для формування запасів ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» в 2023 році склав 9 547,4 тис. грн., що на 3 034,7 тис.грн більше ніж у 2022 році. В 2022 році проти 2021 року необхідно відзначити недостатність власного оборотного капіталу для формування запасів в обсязі 954,2 тис.грн.

З урахуванням довгострокових кредитів запаси ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки могли бути повністю профінансовані. Обсяг платіжного надлишку склав в 2021 році 113,8 тис. грн., а вже у 2023 році аж 10 769,9 тис.грн.

ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» в 2021 році мало запас стійкості фінансового стану в розмірі 16 дні. В 2022-2023 роках цей показник значно збільшився: у 2022 році проти 2021 року на 66 дні. У 2023 році запас стійкості у днях трішки скоротився на 7 днів, але все одно мав значний розмір – 75 днів. Отже, ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» в 2021 році мало нормальний тип фінансової стійкості, в 2022-2023 роках – абсолютний фінансовий стан.

В узагальненому моніторингу управління фінансовим станом включає не лише аналіз фінансової стійкості, а й розглядається у паритеті з платоспроможністю і ліквідністю підприємства та дотриманням умов фінансової рівноваги між власними і залученими джерелами фінансування діяльності. Тому за доцільне вважаємо проведення моніторингу ліквідності підприємства, тобто здатності підприємства за будь-яких умов перетворювати свої активи в гроші без втрати своєї ринкової вартості, а також залучати кошти із зовнішніх джерел для виконання всіх своїх зобов'язань в строк і в повноту обсязі, фінансувати свою діяльність і погашати непередбачені борги; постійно підтримувати ліквідність балансу.

Інструментом оцінки ефективності управління виступає алгоритм оцінки ліквідності балансу підприємства та визнання його ліквідним, що полягає в порівнянні коштів по активу, згрупованих за ступенем їхньої ліквідності й розташованих у порядку убуття ліквідності, із зобов'язаннями по пасиву, згрупованими по строках їхнього погашення й розташованими в порядку зростання строків.

Здійснимо аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки (табл. 2.4)

Таблиця 2.4 – Показники ліквідності балансу ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки, тис. грн

Групи активу	На кінець 2021 року	На кінець 2022 року	На кінець 2023 року	Групи пасиву	На кінець 2021 року	На кінець 2022 року	На кінець 2023 року	Надлишок (+), нестача (-) коштів		
								на кінець 2021 року	на кінець 2022 року	на кінець 2023 року
1. Найбільш ліквідні активи	6,4	12,8	176,3	1. Поточні зобов'язання	7 318,3	6 683,5	4 395,8	-7 311,9	-6 670,7	-4 219,5
2. Середньоліквідні активи	7 020,1	13 560,0	14 662,8	2. Короткострокові кредити банків і позики	1 894,4	2 999,4	0,0	5 125,7	10 560,6	14 662,8
3. Низьколіквідні активи	16 218,6	8 745,8	10 324,1	3. Довгострокові зобов'язання	1 068,0	692,5	1 222,5	15 150,6	8 053,3	9 101,6
4. Важколіквідні активи	6 638,6	6 040,2	4 911,1	4. Постійні пасиви	21 497,4	20 982,8	24 456,0	-14 858,8	-14 942,6	-19 544,9
5. Баланс	29 883,7	28 358,8	30 074,3	5. Баланс	29 883,70	28 358,80	30 074,30	X	X	X

За три роки баланс товариства не може бути визнаним абсолютно ліквідним, оскільки на протязі 2021-2023 років не виконується перша умова, а саме, має місце платіжна нестача абсолютно ліквідних активів для покриття найтерміновіших боргів станом на кінець року в розмірі: 2021 році – 7311,9 тис. грн., 2022 році – 6670,7 тис. грн.; 2023 році – 4219,5 тис. грн. Враховуючи те, що товариство в 2023 роках не користувалось короткостроковими кредитами, друге співставлення досить умовне.

Позитивної оцінки з точки зору дотримання фінансової рівноваги ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» заслуговує наявність платіжного надлишку повільно ліквідних активів для покриття довгострокових боргів та забезпеченість власним оборотним капіталом.

Протягом 2021-2023 рр не виконується перша умова, тобто $A1 < P1$, це свідчить про не платоспроможність підприємства на момент складання балансу. У ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» не має найбільш ліквідних активів для погашення термінових зобов'язань.

Протягом 2021-2023 рр умова $A4 < P4$ свідчить про наявність власних оборотних активів у товариства для фінансування своєї діяльності.

Розрахунок тип фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» на 2021-2023 роки з урахуванням ступеню ліквідності активів наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Розрахунок типу фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки з урахуванням ступеню ліквідності активів, тис. грн.

Тип сталості	На дату складання звітності	У короткостроковій перспективі	У довгостроковій перспективі
1	2	3	4
Абсолютний	$A1 \geq P1$	$A1 \geq P1+P2$	$A1 \geq P1+P2+P3$
2021 рік	$6,4 < 7318,3$	$41,0 < 9212,7$	$41,0 < 10280,7$
2022 рік	$12,8 < 6683,5$	$108,0 < 9682,9$	$108,0 < 10375,4$
2023 рік	$176,3 < 4395,8$	$179,0 < 4395,8$	$179,0 < 5618,3$
Нормальний	$A1+A2 \geq P1$	$A1+A2 \geq P1+P2$	$A1+A2 \geq P1+P2+P3$

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4
2021 рік	$7026,5 < 7318,6$	$7026,5 < 9212,7$	$7026,5 < 10280,7$
2022 рік	$13572,8 > 6683,5$	$13572,8 > 9682,9$	$13572,8 > 10375,4$
2023 рік	$14839,1 > 4395,8$	$13572,8 > 9682,9$	$14839,2 > 5618,3$
Передкризовий (критичний)	$A1+A2+A3 \geq П1$	$A1+A2+A3 \geq П1+П2$	$A1+A2+A3 \geq П1+П2+П3$
2021 рік	$23245,1 > 7318,6$	$23245,1 > 9212,7$	$23245,1 > 10280,7$
2022 рік	$22318,6 > 6683,5$	$22318,6 > 9682,9$	$22318,6 > 10385,4$
2023 рік	$25163,2 > 4395,8$	$25163,2 > 4395,8$	$25163,2 > 5618,3$
Кризовий	$A1+A2+A3 \leq П1$	$A1+A2+A3 \leq П1+П2$	$A1+A2+A3 \leq П1+П2+П3$
2021 рік	$23245,1 > 7318,6$	$23245,1 > 9212,7$	$23245,1 > 10280,7$
2022 рік	$22138,6 > 6683,5$	$22138,6 > 9682,9$	$22138,6 > 10385,4$
2023 рік	$25163,2 > 4395,8$	$25163,2 > 4395,9$	$25163,2 > 5618,3$

Тип сталості фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» на дату складання звітності в 2021 році ідентифікується як передкризовий, в 2022-2023 роках – як нормальний.

В 2021 році в короткостроковій перспективі визначається також передкризовим, а в 2022-2023 роках передбачається, що матиме нормальний фінансовий стан.

У довгостроковій перспективі очікується нормальний фінансовий стан. Вищенаведені результати доводять актуальність моніторингу управління фінансовим станом ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» з метою унеможливлення її зниження або втрати.

2.3 Оцінка фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» зі застосуванням коефіцієнтного та інтегрального методу моніторингу

Відповідно до визначених методів моніторингу управління фінансовим станом підприємства, аналітичні процедури в основному проводяться на основі системи коефіцієнтів, які є головним засобом для різнобічної оцінки структури

капіталу та його розміщення.

Серед широкого переліку показників, які дають повну характеристику фінансово – господарського стану підприємства, виділяють такі провідні індикатори: показники платоспроможності, ліквідності, рентабельності, ділової активності та фінансової стійкості загалом.

Для моніторингу ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки передбачається використати групи часткових показників, що характеризують фінансову стійкість (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Часткові показники фінансової стійкості ПАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Показник	Оптимальне значення	Значення показника			Зміни (+,-), тис.грн.:	
		2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 року від 2021 року	2023 року від 2022 року
1	2	3	4	5	6	7
1. Коефіцієнт економічної незалежності (автономії, концентрації власного капіталу)	>0,5	0,72	0,74	0,81	0,02	0,07
2. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0,5	0,10	0,13	0,04	0,03	-0,09
3. Коефіцієнт фінансової залежності	< 2,0	1,39	1,35	1,23	-0,04	-0,12
4. Коефіцієнт фінансування	> 1,0	0,76	0,76	0,85	0,01	0,09
5. Коефіцієнт заборгованості (фінансового ризику)	< 1,0	0,39	0,35	0,23	-0,04	-0,12
6. Коефіцієнт забезпеченості запасів	> 0,8	0,94	1,77	1,95	0,83	0,18
7. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів	> 0,5	0,64	0,67	0,78	0,03	0,11
8. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у валюті балансу	0,3-0,5	0,24	0,22	0,18	-0,01	-0,04
9. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів і запасів у валюті балансу	0,8	0,77	0,52	0,51	-0,24	-0,01

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6	7
10. Коефіцієнт маневреності	> 0,5	0,69	0,71	0,80	0,02	0,09
11. Коефіцієнт інвестування	-	3,24	3,47	4,98	0,24	1,51
12. Коефіцієнт довготермінового залучення коштів	-	0,05	0,03	0,05	-0,02	0,02
13. Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	-	0,69	0,71	0,80	0,02	0,09
14. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,85 -0,9	0,76	0,76	0,85	0,01	0,09
15. Коефіцієнт покриття запасів	-	1,06	2,13	1,95	1,07	-0,17
16. Коефіцієнт короткострокової заборгованості	-	0,07	0,74	0,68	0,67	-0,06

Динаміка часткових показників фінансової стійкості ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки дозволяє стверджувати, що товариство має достатньо високий рівень фінансової стійкості. Про це свідчить розраховані показники і здійснений аналіз.

Так, за три роки коефіцієнт автономії перевищував нормативне значення – 0,5, при цьому з кожним роком даний показник постійно збільшувався. В 2021 році 72 % майна було профінансовано за рахунок власних коштів, а в 2023 роках показник вже становив аж 81 %.

Коефіцієнт фінансового ризику в 2023 році проти 2022 року та у 2022 році в порівнянні з 2021 роком зменшився відповідно на 0,012 і 0,04 і у 2023 році становив 0,35. Це означає, що на 1 грн. власного капіталу припадає 35 коп. позикового. Розміри зазначеного показника не викликають загрози. Від критичного нормативного рівня відхилення в 2023 році склало 0,65.

Про незадовільну структуру активів говорить коефіцієнт реальної вартості основних засобів і запасів у валюті балансу, оскільки даний показник не досягає нормативу, при тому ще і відбулося зменшення значення даного показника: з 77% у 2021 році до 51% у 2023 році (рис.2.6).

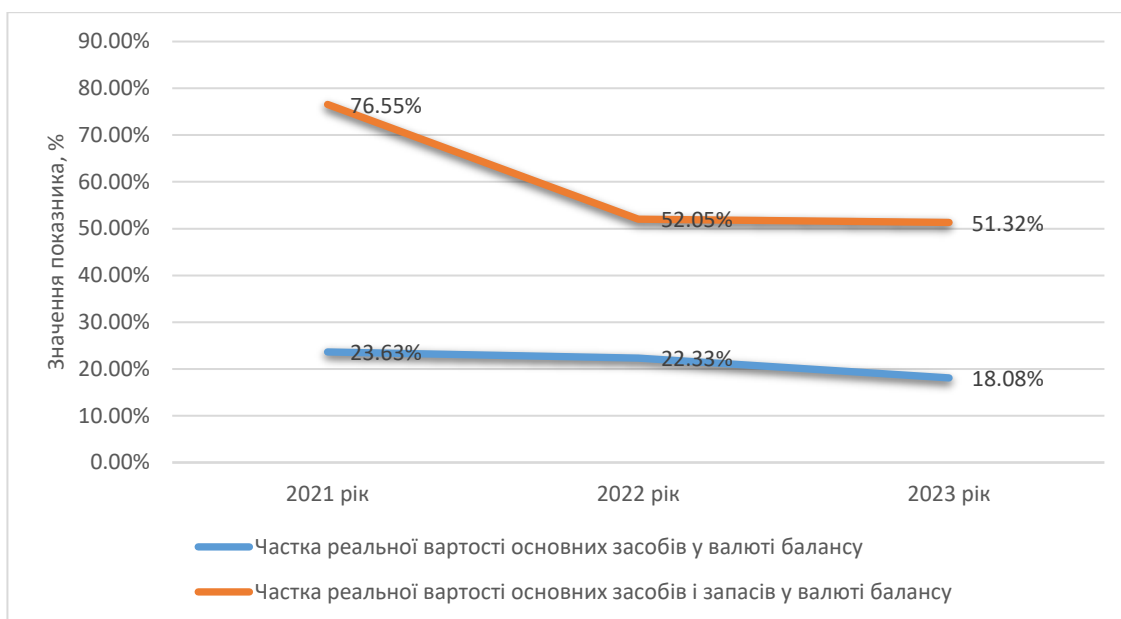

Рисунок 2.6 – Питома вага основних засобів та запасів в структурі активів ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Протягом 2021-2023 рр коефіцієнт маневрування перевищив норматив 0,5. Аж 80 % у 2023, 71% у 2022 і 69% у 2021 роках власних коштів ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» знаходились в мобільній формі, що дозволяло підприємству вільно ними маневрувати.

Таким чином фінансування необоротних активів повністю забезпечено власним капіталом, стійкі пасиви перевищують вартість основних засобів та нематеріальних активів.

В 2021-2023 роках низькою є концентрація позикового капіталу в сукупному капіталі підприємства. В 2021 році 10 % майна профінансовано за рахунок зовнішніх запозичень, 13 % – у 2022 році, 4 % – у 2023 році. Відповідно значення коефіцієнта фінансової залежності значно скоротилося протягом 2021-2023 років.

Динаміка коефіцієнтів забезпеченості запасів та забезпеченості оборотних активів є зростаючою, тобто власного оборотного капіталу достатньо для формування оборотних активів.

В 2023 році коефіцієнт поточної фінансової стійкості знаходився в межах нормативу, що заслуговує на позитивну оцінку.

Коефіцієнт короткострокової заборгованості виявив стійку динаміку до зростання, в 2021 році становив лише 7%, а у 2023 році аж 68%, тобто залежність підприємства від короткострокових позикових джерел значно підвищилась.

Отже, результат розрахунку та динаміка більшості індикаторів фінансової стійкості ПАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» свідчить про поліпшення поточної фінансової ситуації.

Важливими складовими моніторингу фінансового стану виступають показники рентабельності та ділової активності ПАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Моніторинг рентабельності та ділової активності ПАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Показник	Значення показника			Зміни (+,-), тис.грн.:	
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 року від 2021 року	2023 року від 2022 року
1	2	3	4	5	6
1.Показники ділової активності					
1.1.Коефіцієнт оборотності активів	0,40	0,38	0,44	-0,018	0,06
1.2.Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,54	0,49	0,55	-0,05	0,06
1.3.Коефіцієнт оборотності запасів і витрат	0,48	0,58	0,89	0,10	0,31
1.4.Оборотність запасів і витрат, дн	747	616	403	-131	-213
1.5.Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	2,29	1,15	0,94	-1,15	-0,21
1.6.Оборотність дебіторської заборгованості, дн	157	314	383	157	69
1.7.Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2,03	1,59	2,34	-0,44	0,74
1.8.Оборотність кредиторської заборгованості, дн	177	226	154	48,78	-72,02
1.9.Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,09	2,10	2,28	0,01	0,18
2.Рентабельність капіталу,%					
2.1.Рентабельність сукупного капіталу	1,45	-1,81	14,09	-3,27	15,90

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6
2.2.Рентабельність власного капіталу	2,02	-2,45	17,32	-4,47	19,78
3.Рентабельність продаж, %					
3.1.Валова рентабельність реалізованої продукції	0,97	-1,15	8,18	-2,13	9,34
3.2.Чиста рентабельність реалізованої продукції	0,67	-1,15	6,56	-1,82	7,71
Загальна рентабельність виробничих запасів	1,94	-3,56	28,42	-5,49	31,98
Загальна рентабельність підприємства	0,39	-0,44	3,63	-0,83	4,07

З таблиці 2.7 можемо зробити висновок, що коефіцієнт оборотності активів на ПрАТ має незмінну тенденцію, бо знаходиться на одному рівні: 2021 рік – 0,40, 2022 рік – 0,38, 2023 рік – 0,44. Спостерігається низьке значення даного показника, що є негативним в діяльності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат», оскільки даний коефіцієнт є одним із найважливіших індикаторів ефективності використання капіталу і вказує на швидкість перетворення продукції у безпосередньо грошову форму. Враховуючи це, можна сказати, що на ПрАТ є неефективна ситуація з використанням активів.

Оборотність запасів на ПрАТ у 2021 році становила 0,48 разів, у 2022 році 0,58 рази, у 2023 році лише 0,89 рази. Тривалість одного обороту запасів та витрат у 2021 р. складала 747 днів, у 2022 р. – 616 днів, у 2023 р. 403 дні. Зменшення значення протягом 2021-2023 років є позитивною тенденцією і свідчить про те, що менше коштів відволікається на формування запасів. Чим нижче є період обороту запасів, тим краще та ефективніше контроль щодо використання та формування. Необхідно відзначити, що тривалість обороту запасів на ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» є значним, і при нормативні до 45 днів залежно від сфери діяльності, значно перевищує потрібне значення.

Важливою складовою моніторингу ділової активності підприємств є аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованостей. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості на ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат»

в динаміці знижується із 2,29 у 2021 р до 0,94 у 2023 р., в той же час спостерігається значне збільшення тривалості обороту: у 2021 році 157 днів до 383 днів у 2023 році.

Скорочення коефіцієнта кредиторської заборгованості у 2022 році проти 2021 році відповідно на 0,44 раз свідчить про зменшення швидкості погашення заборгованості товариством. Так, середній термін повернення боргів (за винятком зобов'язань перед банками) на ПрАТ у 2023 р. становив 124 дні, у 2021 р. товариство могло повернути свої борги за 177 дні, а в 2023 р. термін погашення становив 154 днів. Необхідно відзначити значний період, протягом якого ПрАТ може повернути борги.

В моніторингу управління фінансового стану не менш важливим є аналіз показників рентабельності, яка показує, наскільки прибуткова діяльність підприємства. Відповідно, чим вищі коефіцієнти рентабельності - тим ефективніша діяльність підприємства.

В 2022 р. зафіксовано негативне значення рентабельності сукупного капіталу та власного капіталу -1,81% і -2,45%. Позитивну рентабельність власного капіталу було зафіксовано в 2021 та 2023 роках – 2,02% і 17,32%. Це означає, що лише у 2023 році рентабельність інвестицій, спрямованих, а згодом і реінвестованих у товариство його власниками була позитивною та на досить високому рівні (рис.2.7).

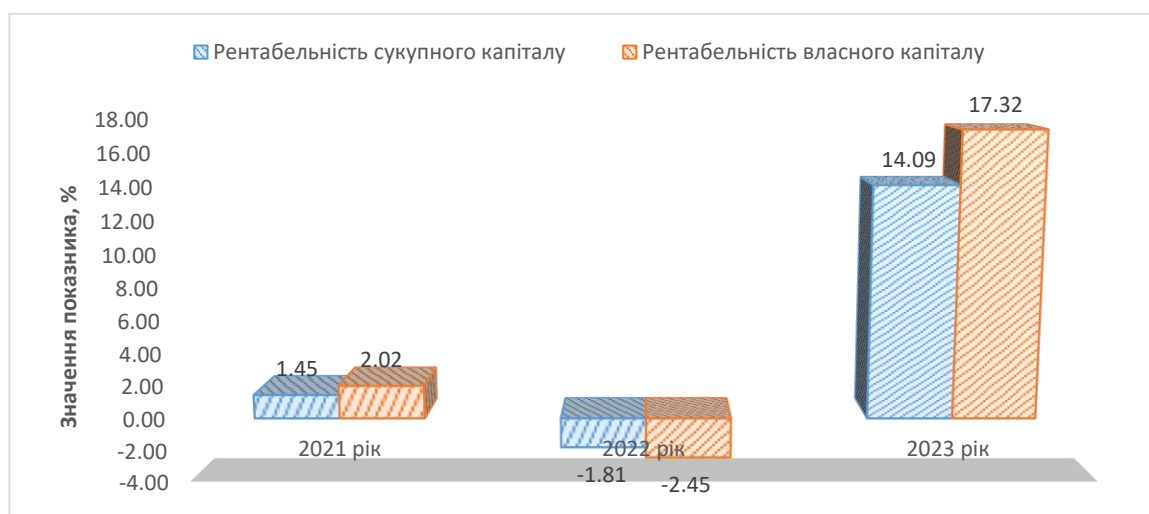

Рисунок 2.7 – Динаміка рентабельності сукупного і власного капіталу ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 роки

Із розрахунків видно, що рентабельність сукупного капіталу на ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» у 2021 р. та в 2023 р. мала позитивне значення відповідно 1,45% та 14,9%, тобто продуктивність ресурсів товариства у 2021 р. та в 2023 р. була на рівні 1,45% та 14,9% відповідно.

Від’ємні значення показників рентабельності сукупного капіталу та власного капіталу пов’язані із розміром фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування та з отриманням чистого збитку.

Оцінка рентабельності продажів показала, що динаміка показника валової рентабельності реалізованої продукції на ПрАТ позитивна: +0,97% в 2021 році і +8,18% в 2023 році. В 2021 та 2023 роках одна гривня реалізованої товариством продукції приносила відповідно 7 коп. і 6,56 грн прибутку, у 2022 році реалізація продукції приносила ПрАТ збиток в розмірі 1,15 копійок.

Позитивною тенденцією ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» є зростання загальної рентабельності підприємства з 0,39 % в 2021 р. до 3,63 % в 2023 р. Досягнутий рівень рентабельності є оптимальним лише у 2023 році для підприємств таких масштабів.

Розрахунки показників моніторингу фінансового стану вирішили узагальнити за допомогою інтегрального показника, приведеного в питанні 1.3.

Таблиця 2.8 – Інтегральна оцінка фінансового стан ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2020-2023 роки

Показник	w _i	a _i	2020 р		2021 р		2022 р		2023 р	
			z, y, x	I z, y, x	z, y, x	I z, y, x	z, y, x	I z, y, x	z, y, x	I z, y, x
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Показники ефективності використання капіталу										
1.1. Рентабельність оборотних активів	6	0,1	0,02	1,25	-0,02	-1,38	0,14	8,10	0,14	8,10
1.2. Рентабельність власного капіталу	2	0,06	0,02	0,61	0,01	0,46	-0,02	-0,82	0,14	4,63
1.3. Загальна рентаб. продукції	10	0,1	0,01	1,36	0,01	1,05	-0,02	-1,81	0,10	10,32
1.4. Рентабельність продажу	4	0,05	0,01	0,79	0,01	0,53	0,00	-0,01	0,07	5,25
1.5. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	3	2,4	0,52	0,65	0,62	0,78	0,54	0,67	0,55	0,68

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.6.Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3	5	2,20	1,32	2,03	1,22	1,59	0,96	2,34	1,40
Z				5,978		2,651		7,089		30,385
2.Показники платоспроможності та ліквідності										
2.1.Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2	0,2	0,11	1,09	0,00	0,01	0,00	0,02	0,04	0,40
2.2.Коефіцієнт покриття	2	0,7	2,48	7,09	3,18	9,08	3,34	9,54	5,72	16,36
Y				8,18		9,08		9,56		16,76
3.Показники фінансової стійкості										
3.1.Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	2	0,1	2,01	20,14	0,94	18,79	1,77	35,45	1,95	39,10
3.2.Коефіцієнт фінансової незалежності	2	0,5	1,55	3,10	0,72	2,88	0,74	2,96	0,81	3,25
X				23,24		21,67		38,41		42,35
Інтегральний показник (I)				37,40		33,41		55,06		89,49

Класифікація видів фінансового стану підприємства в залежності від значення інтегрального показника фінансового стану представлено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 – Класифікація видів фінансового стану

Значення I	Фінансовий стан	Характеристика
Менше 0	Незадовільний фінансовий стан	Характеризується збитковою діяльністю, низьким рівнем ліквідності та залежністю від зовнішніх джерел фінансування.
0–38	Задовільний фінансовий стан	Низький рівень ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності.
39–60	Стабільний фінансовий стан	Високий рівень прибутковості та оборотності активів при низькій платоспроможності та фінансовій стійкості.
61–99	Впевнений фінансовий стан	Показники, що характеризують фінансовий стан, знаходяться на оптимальному рівні.
Більше 99	Куражний фінансовий стан	Характеризується надвисоким рівнем прибутковості та платоспроможності. Частіше за все підприємства недовгий проміжок часу перебувають в такому стані, оскільки такий стан є виснажливим і ресурсномістким

Узагальнюючи зроблені розрахунки можемо зробити висновок, що ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» у 2020-2021 роках мав задовільний

фінансовий стан, який характеризується низьким рівнем ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності.

У 2022 році товариство мало стабільний фінансовий стан, тобто високий рівень прибутковості та оборотності активів при низькій платоспроможності та фінансової стійкості.

Позитивним моментом є те, що у 2023 році ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» має впевнений фінансовий стан, бо майже всі показники моніторингу знаходяться на оптимальному рівні. Проте виникає питання чи даний стан також буде в наступних звітних періодах, бо протягом 2020-2022 рр., фінансовий стан не можна назвати стабільним.

Висновки за розділом 2

Здійснивши моніторинг фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» можемо зробити висновок наведений нижче.

За 2022-2023 роки на ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» відбулось збільшення обсягів капіталу та майна. Позитивним моментом є те, що власний оборотний капітал протягом 2021-2023 років мав стійку тенденцію до зростання і є важливим джерелом фінансування операційної діяльності підприємства. В процесі моніторингу фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» ми виділили такі негативні фактори в діяльності: низький рівень абсолютної ліквідності, тобто спостерігається нестача грошових коштів у товариства для здійснення діяльності саме сьогодні; незначна рентабельність меблевого комбінату у 2021 та 2023 роках, а у 2022 році взагалі збиткова; високий рівень дебіторської заборгованості, оскільки відбувається відволікання коштів з обороту і свідчить про зниження платіжної дисципліни покупців, які купують меблі у товариства; нераціональна структура активів

ПрАТ, адже коефіцієнт реальної вартості основних засобів і запасів не досягає нормативу, при тому ще і відбулося зменшення значення даного показника, позитивним моментом є що фінансування необоротних активів повністю забезпечено власним капіталом. Значення термінової ліквідності ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» говорить про достатність поточних активів за рахунок яких можна погасити короткострокові зобов'язання.

Тип сталості фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» на дату складання звітності в 2021 році ідентифікується як передкризовий, в 2022-2023 роках – як нормальний. Позитивним є скорочення оборотності запасів, проте говорити про ефективний контроль процесу формування та використання запасів досить важко, оскільки має місце висока оборотність запасів у днях. За три роки баланс товариства не може бути визнаним абсолютно ліквідним, має місце платіжна нестача абсолютно ліквідних активів для покриття найтерміновіших боргів станом на кінець року в розмірі: 2021 році – 7311,9 тис. грн., 2022 році – 6670,7 тис. грн.; 2023 році – 4219,5 тис. грн. Враховуючи те, що товариство в 2023 роках не користувалось короткостроковими кредитами, друге співставлення досить умовне.

Узагальнюючи зроблені розрахунки в здійсненій інтегральній оцінці можемо зробити висновок, що ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» у 2020-2021 роках мав задовільний фінансовий стан, який характеризується низьким рівнем ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності. У 2022 році товариство мало стабільний фінансовий стан, тобто високий рівень прибутковості та оборотності активів при низькій платоспроможності та фінансової стійкості. У 2023 році ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» має впевнений фінансовий стан, бо майже всі показники моніторингу знаходяться на оптимальному рівні.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОНІТОРИНГУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПРАТ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ МЕБЛЕВИЙ КОМБІНАТ»

3.1.Прогнозування фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» на 2024-2025 роки

В сьогоденній нестабільній економічній ситуації, в умовах розгортання воєнних дій в Україні кожен день приносить виклики для кожного підприємства, адже на всіх рівнях відбуваються неординарні ситуації і непередбачувані обставини, тому кожному суб'єкту господарювання необхідно мати комплекс засобів та заходів ефективного управління фінансовим станом та мінімізації ризиків втрати платоспроможності.

Для прогнозування фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» ми вирішили обрати модель оцінки ймовірності банкрутства запропоновану Т.П. Гудзь, орієнтовану на виявлення ризику банкрутства, яка враховує норми вітчизняного законодавства про банкрутство та важливі показники фінансового стану. Важливо відмітити, що модель оцінки диференційована в залежності від виду діяльності: виробництво, транспорт, будівництво, сільське господарство та торгівля.

Для визначення ймовірності банкрутства використовується коефіцієнт автономії, оскільки цей показник характеризує залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування і враховує достатність майна для погашення вимог кредиторів [24].

За допомогою проведених економіко-математичних розрахунків кореляційно-регресійного аналізу при формування моделей Т. Гудзь було визначено, що вони є достовірними з ймовірністю 95% [24] .

Економічно-правовий зміст коефіцієнту автономії, як зазначає Т. Гудзь полягає в «при значенні коефіцієнта більше 0,5 фінансовий стан підприємства у

короткостроковій перспективі є відносно стабільним; значення «Y» нижче 0,5 говорить про дисбаланс фінансової рівноваги підприємства, що свідчить про наявність кризових процесів; від’ємна величина «Y» показує відсутність чистих активів на підприємстві, що загрожує йому банкрутством у найближчий рік діяльності» [24, С.126].

Так як, ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» займається виробництвом меблевої продукції, тому обрали таку модель прогнозування по сфері виробництва:

$$Y=0,419+0,0289\times X_1+0,0245\times X_2-0,0175\times X_3+0,036\times X_4-0,2166\times X_5 \quad (3.1)$$

де X_1 – коефіцієнт структури джерел формування оборотних активів;

X_2 – коефіцієнт співвідношення необоротних та оборотних активів;

X_3 – коефіцієнт співвідношення кредиторської до дебіторської заборгованості;

X_4 – коефіцієнт рентабельності основного виду діяльності;

X_5 – коефіцієнт кредиторської заборгованості;

Y – коефіцієнт автономії.

Визначення коефіцієнта автономії ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» представлено в таблиці 3.1.

Розрахований коефіцієнт автономії ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» свідчить про кризові процеси та дисбаланс фінансової рівноваги на товаристві, оскільки даний індикатор є менше 0,5.

Необхідно відзначити не оптимальне співвідношення кредиторської до дебіторської заборгованості, адже не досягає нормативного показника 1 і говорить про неефективну політику комерційного кредитування, оскільки покупці меблів заборгували товариству більше коштів, ніж меблевий комбінат отримав від постачальників.

Таблиця 3.1 – Визначення коефіцієнта автономії ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за методикою Т.П.Гудзь за 2021-2023 рр.

Показник	Значення показника			Зміни (+,-), тис.грн.:	
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 року від 2021 року	2023 року від 2022 року
1.Коефіцієнт структури джерел формування оборотних активів	0,64	0,67	0,78	0,03	0,11
2.Коефіцієнт співвідношення необоротних та оборотних активів	3,50	3,70	5,12	0,19	1,43
3.Коефіцієнт співвідношення кредиторської до дебіторської заборгованості	0,32	0,09	0,12	-0,23	0,03
4.Коефіцієнт рентабельності основного виду діяльності	0,39	-0,44	3,63	-0,83	4,07
5.Коефіцієнт кредиторської заборгованості	2,03	1,59	2,34	-0,44	0,74
6.Коефіцієнт автономії	0,092	0,166	0,189	0,07	0,02

Коефіцієнт співвідношення необоротних та оборотних активів свідчить, що на 1 грн необоротних активів припадало 5,12 грн оборотних у 2023 році, у 2022 році на 1 грн необоротних – 3,7 грн оборотних активів, у 2021 році – 3,5 грн оборотних активів. Це може свідчити про нестачу основних засобів на товаристві і необхідності оновлення матеріально-технічної бази.

Ще однією з поширених методик моніторингу фінансового стану є діагностика банкрутства підприємства за моделлю О. Терещенка.

Головними перевагами обраної моделі:

- 1) зручність;
- 2) враховується міжнародна практика;
- 3) враховується галузева направленість підприємства.

Модель Терещенка представляється у такому вигляді:

$$Z=1,5 \times X_1 + 0,08 \times X_2 + 10 \times X_3 + 5 \times X_4 + 0,3 \times X_5 + 0,1 \times X_6 \quad (3.2)$$

де X_1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань;

X_2 – відношення валюти балансу до зобов'язань;

X_3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів;

X_4 – відношення прибутку до виручки;

X_5 – відношення виробничих запасів до виручки;

X_6 – відношення виручки до основного капіталу.

Шкала та матриця моніторингу рівня фінансового стану за методикою Терещенка О. представлено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Шкала та матриця моніторингу рівня фінансового стану за розрахованою моделлю О. Терещенка [69, С.312]

Граничне значення коефіцієнта	Стан підприємства	Фінансовий стан	Рівень фінансового потенціалу
$0 < Z < 1$	Існує загроза банкрутства	Фінансова стійкість відсутня. Підприємство фінансово нестабільне.	Низький
$1 < Z < 2$	Фінансова стійкість порушена	Діяльність підприємства прибуткова, проте фінансова стійкість багато в чому залежить від змін, як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі.	Середній
$Z > 2$	Банкрутство не загрожує	Діяльність підприємства прибуткова. Фінансове становище є стабільним. Фінансова стійкість є високою.	Високий

Моніторинг фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 р за моделлю О. Терещенка представлено в таблиці 3.3.

За результатами розрахунку згідно моделі Терещенка О. ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» протягом 2021-2023 рр можна вважати фінансове становище стабільним, стійкість є високою, а діяльність прибутковою.

Хоча висновок за даною моделлю є під питанням, оскільки рентабельність у 2021 та 2023 році є низькою, а у 2022 році взагалі збитково.

Таблиця 3.3 – Моніторинг фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2021-2023 р за моделлю О. Терещенка

Показник	Значення показника			Зміни (+,-), тис.грн.:	
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 року від 2021 року	2023 року від 2022 року
X1 (відношення грошових надходжень до зобов'язань);	6,09	6,67	11,78	0,58	5,11
X2 (відношення валюти балансу до зобов'язань);	4,08	4,24	6,84	0,16	2,60
X3 (відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів);	0,003	-0,004	0,029	-0,01	0,03
X4 (відношення прибутку до виручки);	0,67	-1,15	6,56	-1,82	7,71
X5 (відношення виробничих запасів до виручки);	0,35	0,19	0,19	-0,17	0,00
X6 (відношення виручки до основного капіталу);	1,492	1,573	1,722	0,08	0,15
Z	13,08	4,75	51,54		

Головним результатом діяльності будь-якого суб'єкта господарювання виступає саме чистий прибуток (збиток), адже саме цей індикатор свідчить про ефективну чи неефективну діяльність і в подальшому є джерелом покриття подальших витрат підприємства (поточних і довгострокових зобов'язань).

Тому вирішили здійснити прогнозування головного внутрішнього джерела формування внутрішніх фінансових ресурсів підприємства, адже коли розмір прибутку значний, то підприємству не потрібно залучати зовнішні джерела фінансування.

Використаємо для прогнозу метод екстраполяції на основі простої середньої та визначення середнього темпу, оскільки він є найбільш поширених методів короткострокового прогнозування будь-яких економічних показників. Екстраполяція – це приближення за рядом даних значень до досліджуваного інших показників, що містяться поза цим рядом.

Екстраполяція розраховується за середнім темпом зміни:

$$Y_{t+1} = Y_t \times T, \quad (3.3)$$

де Y_{t+1} – прогнозний рівень ряду;

Y_t – останній рівень ряду;

T – середній темп зміни рівнів ряду.

Згладжування кінцевого показника здійснюється за допомогою застосування показника середнього темпу.

Середній темп зміни фактичних значень часового ряду (T) визначається за формулою:

$$T = \sqrt[n-1]{\frac{Y_r}{Y_1}}, \quad (3.4)$$

де Y_r – кінцеве значення фактичного часового ряду;

Y_1 – значення фактичного часового ряду;

r – кількість значень фактичного часового ряду;

$n-1$ – кількість інтервалів фактичного часового ряду.

У таблиці 3.4 представимо фактичні і згладжені обсяги чистого прибутку ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2020-2023 роки та прогнозні показники на 2024-2025 роки.

Розрахуємо середній темп зміни показника часового ряду чистого прибутку для прибутку ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2019-2023 роки за формулою 3.4.

$$T_c = \sqrt[4-1]{\frac{3397,7}{367}} = 2,1$$

Прогнозоване чистого прибутку на 2024 та 2025 роки знайдемо як добуток значення фактичного ряду за 2023 р на середній показник темпу, який піднесемо

до степеня, що дорівнює кількості часових інтервалів періоду випередження (3.5):

$$Y_{n+r} = Y_n \times T^r \quad (3.5)$$

де Y_{n+r} – прогнозне значення;

r – кількість часових інтервалів.

Отже, кожного року обсяг прибутку збільшуватиметься у середньому на 110%. Використовуючи формулу (3.5) розрахуємо прогнозований обсяг чистого прибутку в 2024-2025 роках, як середній темп зміни показника часового ряду використовуючи середній темп зростання:

$$Y_{2024} = 3397,7 \times 2,1 = 7135,2 \text{ тис. грн}$$

$$Y_{2025} = 3397,7 \times 2,1^2 = 14981,2 \text{ тис. грн}$$

Отже, прогнозний обсяг чистого прибутку в 2024 році складе 7135,2,0 тис. грн., а в 2025 р. – 14981,2 тис. грн. Розраховуємо згладжену середню трьох точок за формулою (3.6):

$$Y_{0 \text{ сер}} = \frac{Y_{-1} + Y_0 + Y_{+1}}{3} \quad (3.6)$$

де $Y_{0 \text{ сер}}$ – згладжене значення середньої точки для будь-якої групи з трьох точок фактичного ряду;

$Y_{-1} + Y_0 + Y_{+1}$ – фактичні значення лівої, середньої і правої точок фактичних значень чистого прибутку.

Отже, знайдемо значення згладжених точок ряду $Y_{-1} + Y_0 + Y_{+1}$ для ПАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат»:

$$Y_{-1} = (3 \times 367 + 2 \times 296,6 - (-514,6/6)) = 368,13;$$

$$Y_0 = (367 + 296,6 - 514,6) / 3 = 492,0;$$

$$Y_{+1} = (296,6 - 514,6 + 3397,7) / 3 = 1059,9;$$

$$Y_{+2}=5\times 3397,7+2\times(-514,6)-296,6/6=14981,7.$$

У таблиці 3.4 наведено фактичні і згладжені значення обсягів чистого прибутку з 2020 – 2023 роки та прогнозні показники на 2024-2025 роки.

Таблиця 3.4 – Фактичні та прогнозні показники чистого прибутку ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2019-2023 роки та прогнозні показники на 2024 – 2025 роки

Показник	Позначення	Минулий період (роки – n)				Період прогнозу (роки – r)	
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Фактичний обсяг чистого прибутку, тис. грн.	У	367	296,6	-514,6	3 397,7	-	-
Середній (за 1 рік) темп зростання чистого прибутку	Тс	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Згладжені значення фактичного ряду і прогнозні показники	Узг	368,13	492,00	1059,9	2610,45	7781,2	14981,7

Здійснивши прогнозування з таблиці 3.4 згладжені значення фактичного обсягу прибутку мають більш плавну тенденцію, аніж фактичні дані, але тенденції реального життя мають дуже важливий вплив, тому прогнозні значення враховували тенденції минулого і ми передбачили майбутні значення на основі попередніх даних. На основі розрахованих даних побудуємо графік 3.1.

Здійснене прогнозування свідчить, що протягом 2020-2025 років передбачається постійне зростання обсягу отриманого чистого прибутку з 368,13 тис.грн. у 2020 році до 14981,7 тис.грн. у 2025 році.

Проте фактичне дещо відрізняється від прогнозованого, тому виникає необхідність в розробці заходів, які стимулюватимуть ефективну діяльність комбінату.

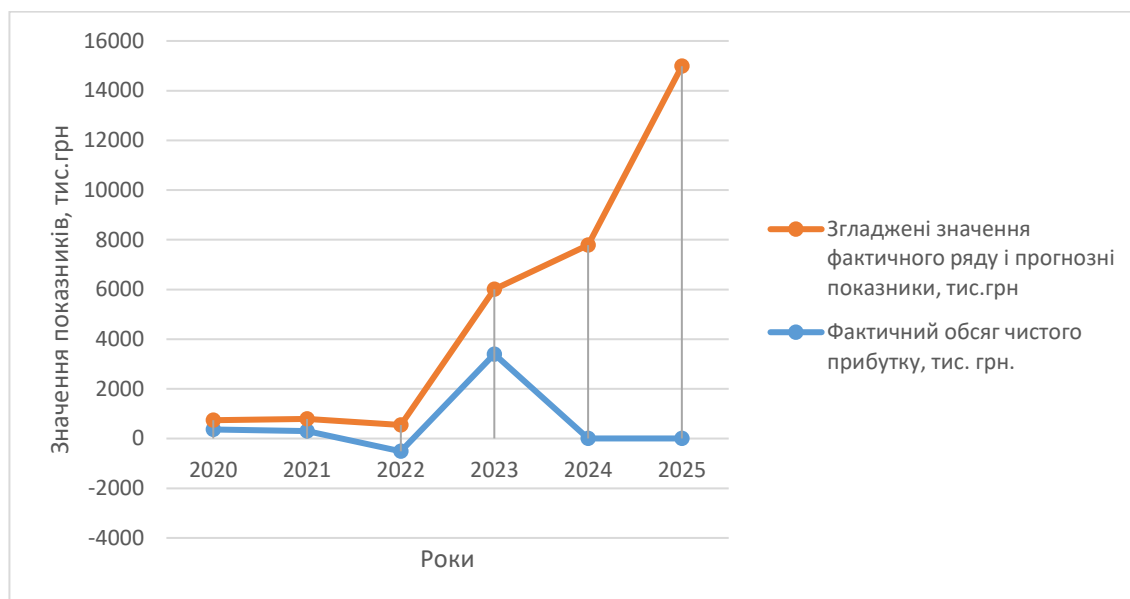

Рисунок 3.1 – Графік фактичного ряду та згладження значень чистого прибутку ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за 2019-2023 роки та прогностичні показники на 2024 – 2025 роки

Визначений рівень отримання чистого прибутку передбачає здійснення моніторингу управління фінансовим станом, тому для підтримання стійкої тенденції отримання високого рівня прибутку пропонуємо здійснювати такі заходи:

1. Збільшення обсягів виробництва і реалізації меблів і похідних товарів.
2. Скорочення витрат на виробництво та реалізацію.
3. Запровадження заходів, які сприятимуть підвищенню продуктивності праці працівників та застосування системи участі працівників у прибутках підприємства.
4. Застосування ефективної цінової політики, адже на ринку діють переважно конкурентні ціни.
5. Проведення ефективного маркетингу шляхом визначення конкурентних товарів, які мають високу рентабельність та попит.

Отже, рентабельна діяльність підприємства є запорукою стабільності суб'єкта господарювання, адже саме від цього залежить отримання заробітної плати працівниками та доходу власниками, покращення матеріально-технічної бази тощо, тому надалі виникає необхідність у визначенні факторів зовнішнього і внутрішнього впливу на ПАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат», які обмежують або навпаки стимулюють до розвитку і покращення моніторингу управління фінансового стану. Тому у нааступному питанні доречно проведення Swot-аналізу, який допомагає визначити загрози і можливості, сильні і слабкі сторони товариства.

3.2 Фактори зовнішнього і внутрішнього впливу на ПАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» та основні шляхи покращення моніторингу управління фінансовим станом

Моніторинг управління фінансовим станом підприємства має певні особливості, оскільки знаходиться у взаємозв'язку з визначеними цілями та завданнями управління всією фінансово-господарською діяльністю суб'єкта господарювання.

Значним є вплив галузевих особливостей, організаційно-правової форми функціонування товариства, а також будь-яка діяльність суб'єкта господарювання в сучасних економічних ситуаціях та умовах війни пов'язана з дією не лише певних фінансових ризиків (наприклад втрата платоспроможності та погіршення стану фінансового стану), а також від мобільності та адаптації до теперішніх умов виробництва та реалізації.

Оскільки в теперішніх умовах постійно виникають нові чинники, що впливають на фінансовий стан, то при виборі методів управління необхідно обов'язково враховувати саме це. Якщо зовнішні чинники, які впливають на фінансовий стан, викликані дією об'єктивних економічних законів і

підприємство не може впливати на їх дію, то ще є внутрішні фактори, на які товариство має високий ступінь керованості, а розмір і характер дії залежить саме від організації роботи самого суб'єкта господарювання.

В процесі прийняття важливих управлінських рішень необхідно враховувати вплив екзогенних і ендогенних чинників на фінансови стан підприємства

Визначення факторів, загроз та можливостей, які мають негативну чи позитивну дію у зовнішньому оточенні на господарську діяльність підприємства щодо сильних та слабких сторін, виявляються при здійсненні SWOT-аналізу.

Ми погоджуємося з думкою Кучера В.А. [40, с. 153], що «до основних завдань SWOT-аналізу належать:

- 1) визначення можливостей, які забезпечуються наявними фінансовими ресурсами;
- 2) створення переліку загроз і розробка заходів щодо усунення їх впливу;
- 3) виявлення сильних сторін підприємства й порівняння із ринковими можливостями;
- 4) визначення слабких сторін суб'єкта господарювання та розробка стратегічних напрямів їх подолання;
- 5) створення стратегічних пріоритетів з урахуванням переваг підприємства» [40, с. 153].

Визначення слабких та сильних сторін, зовнішніх можливостей та загроз щодо діяльності «Дніпропетровського меблевого комбінату» представлений у таблиці 3.4.

За результатами в таблиці 3.4. можна зробити висновок, що товариство разом з негативними сторонами і загрозами має безліч можливостей та переваг, згідно позитивних параметрів можна розробити заходи щодо підвищення моніторингу управління фінансовим станом, які загалом впливають на платоспроможність підприємства.

Таблиця 3.4 – Показники слабких та сильних сторін ПрАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату» та зовнішніх можливостей та загроз у 2023 р.

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
1.Збільшення обсягів виробництва. 2.Випуск якісних наборів меблів для житлових кімнат. 3.Постійне розширення асортименту меблів, і створення під замовлення моделей. 4. Постійна клієнтська база. 5.Потужна матеріальна та конструкторська бази	1.Високі витрати на виробництво меблів. 2.Низька конкурентоспроможність вітчизняної продукції. 3. Ресурсозалежність виробництва. 4. Фізичний і моральний знос основних виробничих фондів.
Можливості (O)	Загрози (T)
1. Партнерство з постачальниками сировини та комплектуючих. 2.Участь у міжнародних семінарах і виставках-ярмарках. 3. Засвоєння нових ринків збуту. 4. Збільшення власних оборотних коштів для модернізації виробництва	1. Політична нестабільність в країні. 2. Воєнні дії. 3. Обмеженість в кредитуванні та значний розмір кредитних ставок. 4. Низька купівельна спроможність населення, тому відбувається відволікання грошових коштів в дебіторську заборгованість. 5. Відсутність державної підтримки. 6. Поява нових конкурентів 7. Зменшення пакету замовлень на наступний рік

В таблиці 3.5 представимо матриця SWOT-аналізу ПрАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату».

Отже, побудована матриця SWOT-аналізу для ПрАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату» свідчить, що товариство, як і будь-який суб'єкт господарювання в теперішніх умовах, мають певні проблеми, зокрема фінансового характеру, проте мають змогу в реалізації сильних сторін та можливостей реалізувати свої можливості, адже вони сприяють зменшити вплив слабких сторін та сприяти уникненню можливих загроз.

Зведена матриця допомагає скласти сильні сторони/можливості та сильні сторони/загрози і на основі цього визначити шляхи покращення управління моніторингу фінансового стану та знайти резерви впливу, які сприятимуть збільшенню рентабельності та ефективності діяльності.

Таблиця 3.5 – Зведена матриця SWOT-аналізу ПрАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату»

Зовнішні фактори Внутрішні фактори	Можливості	Загрози
	1.Партнерство з постачальниками сировини та комплектуючих. 2.Участь у міжнародних семінарах і виставках-ярмарках. 3. Засвоєння нових ринків збуту. 4. Збільшення власних оборотних коштів для модернізації виробництва	1. Політична нестабільність в країні. 2. Воєнні дії. 3.Обмеженість в кредитуванні та значний розмір кредитних ставок. 4. Низька купівельна спроможність населення. 5. Відсутність державної підтримки. 6. Поява нових конкурентів 7. Зменшення пакету замовлень на наступний рік
Сильні сторони	Поле СиМ (сильні сторони/можливості)	Поле СиЗ (сильні сторони/загрози)
1.Збільшення обсягів виробництва та реалізації. 2.Випуск якісних наборів меблів для житлових кімнат. 3.Постійне розширення асортименту меблів, і створення моделей під замовлення. 4. Постійна клієнтська база. 5.Потужна матеріальна та конструкторська бази	Си1-М2 Си3-М4 Си4-М4 Си5-М1	Си1-32 Си3-33 Си4-36 Си4-37
Слабкі сторони	Поле СлМ (слабкі сторони/можливості)	Поле СлЗ (слабкі сторони/загрози)
1.Високі витрати на виробництво меблів. 2.Низька конкурентоспроможність вітчизняної продукції. 3. Ресурсозалежність виробництва. 4. Фізичний і моральний знос основних виробничих фондів. 5.Відсутність грошових коштів, які можуть бути необхідними для погашення поточних зобов'язань.	Сл1-М1; Сл4-М4; Сл3-М1.	Сл1-35 Сл2-34 Сл4-37 Сл5-33

З матриці можна зробити такі висновки, що ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» може покращити моніторинг управління фінансовим станом за допомогою:

1. Збільшення обсягів виробництва за допомогою участі у міжнародних семінарах і виставках-ярмарках, адже клієнти в реалі бачитимуть асортимент, а також за допомогою кваліфікованих менеджерів можна сприяти підвищенню реалізації товарів.

2. Постійного розширення асортименту меблів, і створення моделей під замовлення можливо за рахунок збільшенню власних оборотних коштів для модернізації виробництва, яка сприятиме випуску більш якісних меблів.

3. Збільшення власних оборотних коштів для модернізації виробництва, адже постійна клієнтська база створюється за допомогою надання якісної продукції.

4. Потужної матеріальної та конструкторської бази, яка може створюватись за допомогою партнерства з постачальниками сировини та комплектуючих, які в процесі діяльності можуть запропонувати більш якісні комплектуючі.

5. Скорочення високих витрат на виробництво меблів за рахунок партнерства з постачальниками сировини та комплектуючих, які можуть запропонувати дисконти та знижки.

ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» характеризується низьким рівнем абсолютної ліквідності, тобто спостерігається нестача грошових коштів для здійснення діяльності, також у товариства незначна рентабельність у 2021 та 2023 роках, а у 2022 році взагалі збиткова. Тому рекомендуємо здійснити оптимізацію ліквідності товариства за допомогою вжиття оперативного механізму фінансової стабілізації спрямованих на зменшення фінансових зобов'язань, оскільки коефіцієнт короткострокової заборгованості ПАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату» виявив стійку динаміку до зростання, в 2021 році становив лише 7%, а у 2023 році аж 68%, тобто залежність підприємства від короткострокових позикових джерел значно підвищилась.

Фінансові зобов'язання ПрАТ можна скоротити за рахунок:

- 1) скорочення витрат на утримання управлінського персоналу;
- 2) продовження строків кредиторської заборгованості за товарними операціями;
- 3) відтермінування виплат дивідендів та відсотків.

Оскільки не вистачає грошових коштів для покриття негайних зобов'язань, про що свідчить коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2023 році він становить лише 0,04, що на 0,038 більше за значення 2022 року, але не досягає нормативного показника, що говорить про те, що товариство не може погасити борги, термін погашення яких може настати негайно, тому пропонуємо збільшити суму грошових активів за рахунок рефінансування дебіторської заборгованості (за допомогою факторингу, примусового стягнення врахування та дисконтування векселів, форфейтингу); прискорення оборотності дебіторської заборгованості (шляхом скорочення термінів надання комерційного кредиту); також необхідна оптимізація запасів товарно-матеріальних цінностей. Дані шляхи обумовлюються значним періодом погашення дебіторської заборгованості, адже відбувається відволікання коштів з обороту і зниження платіжної дисципліни покупців, при цьому даний показник протягом 2021-2023 років зріс з 57 днів до 145 днів.

Для підтримання процесу отримання високих доходів ПрАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату» необхідно оптимізувати збутову політику товариства в галузі маркетингу, яка сприяє збільшенню продаж за рахунок високої якості та ціни, нижчої від середньо галузевої.

Влюбій ситуації фактором зростання продаж виступає саме проведення ефективної реклами, фірмова торгівля, стимулювання збуту різними шляхами, адже розроблений вірний підхід до просування саме меблів дозволить підвищити реалізацію товарів. Також рекомендуємо стимулювати продаж товарів, що застоюється на складах за допомогою створення пільгових умов покупок, надання певних дисконтів та пропозиція можливої пільгової ціни.

З метою розширення ринків збуту підприємство може створити нові пункти роздрібно́ї торгівлі, а також можливо створити активний інтернет-сайт для продажу меблів, постійне вдосконалення та оновлення асортименту. Це призведе до збільшення прибутку та збільшення оборотності капіталу.

Кожне підприємства має за ціль оптимізувати собівартість продукції, яку можна досягти за рахунок впровадження нових технологій, раціональнішого використання як матеріальних, так і трудових ресурсів, що пропорційно вплине на збільшення прибутку підприємства.

Отже, на ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» основними засобами покращення моніторингу управління фінансовим станом є:

- зниження собівартості послуг та інших витрат дозволить підприємству бути конкурентоспроможним на ринку, що можливе за рахунок розвитку інноваційної діяльності, більш раціонального використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, більш ефективного управління витратами.

Зменшення витрат можна досягти шляхом реалізації запасів, які не використовуються в процесі надання послуг, скорочення безнадійної дебіторської заборгованості та відрахування до резерву сумнівних боргів за допомогою різних видів інкасації дебіторської заборгованості, зменшення витрат щодо утримання основних засобів, які не використовуються у процесі збуту послуг.

Скорочення витрат по амортизації основних виробничих фондів можна досягнути шляхом кращого використання цих фондів, збільшення їх навантаження;

Оптимізація ліквідності підприємства реалізується за допомогою комплексу заходів, спрямованих на зменшення фінансових зобов'язань та збільшення активів. Фінансові зобов'язання підприємство може зменшити за рахунок: зменшення суми постійних витрат; продовження строків кредиторської заборгованості, відстрочення виплат дивідендів та відсотків;

- підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства збільшить коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Ефективність управління грошовими потоками підприємства в умовах кризи, визначається синхронізацією надходжень і виплат з метою підтримки постійної платоспроможності і певною мірою залежить від організації оперативного фінансового планування.

Збільшення обсягу грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих виробничих і невиробничих засобів, здачі їх в оренду, продажу деяких застарілих основних засобів, рефінансування дебіторської заборгованості;

— оптимізація збутової політики, полягає в тому, що підприємствам необхідно активізувати політику в галузі маркетингу з метою просування своєї продукції (послуг) на ринок. Рекламні кампанії, акції та бонуси для дилерів, лотереї для покупців – все це способи закріпити у свідомості споживача потрібну торгову марку, попит на яку залишиться на стабільному рівні навіть після закінчення даних заходів;

— управління мережею збуту, через яку послуги доходять до кінцевого покупця. Зростання мережі реалізації може бути досягнутий через витіснення конкурентів з займаних позицій, а також через пошук нових можливостей для продажу послуг (пошук дилерів, розширення мережі дистрибуції).

Висновки за розділом 3

Здійснення прогнозування фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» на 2024-2025 роки та визначення сильних/слабких, можливостей і загроз дозволили зробити висновки щодо покращення управління моніторингу фінансовим станом комбінату.

Розрахований коефіцієнт автономії ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за визначеною методикою Гудзь Т.П. свідчить про кризові процеси та дисбаланс фінансової рівноваги на товаристві, оскільки даний індикатор є

менше 0,5. Необхідно відзначити не оптимальне співвідношення кредиторської до дебіторської заборгованості, адже не досягає нормативного показника 1 і говорить про неефективну політику комерційного кредитування, оскільки покупці меблів заборгували товариству більше коштів, ніж меблевий комбінат отримав від постачальників. За результатами розрахунку згідно моделі Терещенка О. ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» протягом 2021-2023 рр можна вважати фінансове становище стабільним, стійкість є високою, а діяльність прибутковою. Проте даний висновок є дещо під питанням, скільки рентабельність у 2021 та 2023 році є низькою, а у 2022 році взагалі збитково.

Здійснене прогнозування свідчить, що протягом 2020-2025 років передбачається постійне зростання обсягу отримуваного чистого прибутку з 368,13 тис.грн. у 2020 році до 14981,7 тис.грн. у 2025 році. Проте фактичне дещо відрізняється від прогнозованого, тому виникає необхідність в розробці заходів, які стимулюватимуть ефективну діяльність комбінату, а саме: збільшення обсягів виробництва і реалізації меблів і похідних товарів; скорочення витрат на виробництво та реалізацію; запровадження заходів, які сприятимуть підвищенню продуктивності праці працівників та застосовування системи участі працівників у прибутках підприємства; застосування ефективної цінової політики, адже на ринку діють переважно конкурентні ціни; проведення ефективного маркетингу шляхом визначення конкурентних товарів, які мають високу рентабельність та попит.

Матриця SWOT-аналізу для ПрАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату» свідчить, що товариство має певні проблеми, зокрема фінансового характеру, проте мають змогу в реалізації сильних сторін та можливостей реалізувати свої можливості, адже вони сприяють зменшити вплив слабких сторін та сприяти уникненню можливих загроз. Проведений Swot-аналіз ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» допоміг визначити шляхи покращення моніторингу управління фінансовим станом:

1. Збільшення обсягів виробництва за допомогою участі у міжнародних семінарах і виставках-ярмарках, адже клієнти в реалі бачитимуть асортимент, а

також за допомогою кваліфікованих менеджерів можна сприяти підвищенню реалізації товарів.

2. Постійного розширення асортименту меблів, і створення моделей під замовлення можливо за рахунок збільшенню власних оборотних коштів для модернізації виробництва, яка сприятиме випуску більш якісних меблів.

3. Збільшення власних оборотних коштів для модернізації виробництва, адже постійна клієнтська база створюється за допомогою надання якісної продукції.

4. Потужної матеріальної та конструкторської бази, яка може створюватись за допомогою партнерства з постачальниками сировини та комплектуючих, які в процесі діяльності можуть запропонувати більш якісні комплектуючі.

5. Скорочення високих витрат на виробництво меблів за рахунок партнерства з постачальниками сировини та комплектуючих, які можуть запропонувати дисконти та знижки.

6. Стимуляція працівників, які сприяють підвищенню продаж і виробництва, за допомогою премій або знижки на власну продукцію.

ВИСНОВКИ

В сучасному суспільстві уже в достатній мірі розповсюджені теоретичні та практичні підходи щодо оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства, проте, у зв'язку зі зростанням конкуренції на ринку, інтеграції вітчизняної економіки у європейську, наявна інформація фінансового характеру набуває особливого значення, адже сприяє побудові ефективної системи моніторингу. Управління фінансовим станом підприємства базується на цій системі, адже саме моніторинг дозволяє визначати не лише рівень фінансового стану, а й проводити процес прогнозування та планування на основі аналітичних та фінансових показників. Тому досить актуальним є визначення аспектів моніторингу з метою ефективного управління підприємством в умовах сучасного світу та мінливого інформаційного середовища.

1. Проаналізувавши літературні джерела вітчизняних та зарубіжних науковців ми дійшли до висновку, що на сьогодні досі не існує повного трактування визначення моніторингу управління фінансовим станом підприємства. На нашу думку, моніторинг управління фінансовим станом – це система комплексного та систематичного оперативного аналізу фінансового стану підприємства за допомогою різних методів та комплексів показників, на основі якого в результаті можна здійснити прогнозування з урахуванням факторів навколишнього, зовнішнього та внутрішнього середовищ та виявити резерви покращення управління фінансовим станом підприємства.

Об'єктом моніторингу управління фінансовим станом виступають зобов'язання і фінансові джерела підприємства; обсяг, динаміка і синхронність потоків грошових коштів; рівень прибутку і витрат, показники фінансової стійкості що дозволяє прогнозувати очікувані доходи і пов'язані з ними ризики та обороти підприємства, структура її активів; виявлені недоліки в діяльності та шляхи вирішення наявних проблем.

Моніторинг фінансового стану підприємства характеризується широким спектром показників, а саме ліквідності і платоспроможності, фінансової стійкості та ефективності використання капіталу, ділової активності, але узагальнюючим показником є інтегральна оцінка, яка включатиме сумарне значення складових цих стандартизованих показників.

2. Здійснений аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ протягом 2021-2023 рр свідчить про низький рівень абсолютної ліквідності, тобто нестачу грошових коштів на підприємстві для здійснення діяльності саме сьогодні; незначну рентабельність меблевого комбінату у 2021 та 2023 роках, а у 2022 році взагалі збиткову; високий рівень дебіторської заборгованості, тобто відбувається активне відволікання коштів з обороту.

Протягом 2021-2023 року відбулося зростання робочого капіталу, а саме збільшується капітал за рахунок якого можна розширювати діяльність та додатково фінансувати різні напрями діяльності.

За три роки баланс товариства не може бути визнаним абсолютно ліквідним, оскільки на протязі 2021-2023 років адже має місце платіжна нестача абсолютно ліквідних активів для покриття найтерміновіших боргів станом на кінець року в розмірі: 2021 році – 7311,9 тис. грн., 2022 році – 6670,7 тис. грн.; 2023 році – 4219,5 тис. грн.

Необхідно відзначити оптимальне дотримання фінансової рівноваги ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат», бо спостерігається платіжний надлишок повільно ліквідних активів для покриття довгострокових боргів та забезпеченість власним оборотним капіталом.

Тип сталості фінансового стану ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» ідентифікується в 2021 році як передкризовий, а в 2022-2023 роках – як нормальний.

На ПрАТ є неефективна ситуація з використанням активів, оскільки бачимо низьке значення коефіцієнта оборотності активів і вказує на швидкість перетворення продукції у безпосередньо грошову форму.

За визначеним інтегральним показником фінансового стану зробили висновок, що ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» у 2020-2021 роках мав задовільний фінансовий стан, адже товариство мало низький рівень ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності.

3. У 2023 році ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» має впевнений фінансовий стан, бо майже всі показники моніторингу знаходяться на оптимальному рівні. Проте протягом 2020-2022 рр., фінансовий стан не є стабільним.

Коефіцієнт автономії ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» за методикою Гудзь Т.П. свідчить про кризові процеси та дисбаланс фінансової рівноваги на товаристві. Необхідно відзначити не оптимальне співвідношення кредиторської до дебіторської заборгованості, що свідчить про неефективну політику комерційного кредитування. За моделлю Терещенка О. фінансовий стан ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат» протягом 2021-2023 рр можна вважати стабільним, стійкість високою, а діяльність прибутковою.

Прогнозування фінансового стану свідчить про постійне зростання обсягу отримуваного чистого прибутку з 368,13 тис.грн. у 2020 році до 14981,7 тис.грн. у 2023 році, що є дуже позитивним моментом, і свідчить що товариство навіть за наявних невизначених умов має прибуткову діяльність. Але фактичні дані мають дещо нижче значення аніж прогнозоване, тому стоїть необхідність в розробці заходів щодо покращення управління фінансовим станом ПрАТ.

Проте етапу розробки шляхів покращення фінансового стану повинно передувати визначення факторів, які позитивно і негативно впливають на діяльність комбінату. Тому було побудовано матрицю Сильних/слабких сторін, можливостей/загроз ПрАТ «Дніпропетровський меблевий комбінат», яка дозволила прийти до висновку, що покращити моніторинг управління фінансовим станом можливо за допомогою:

1. Збільшення обсягів виробництва за допомогою участі у міжнародних семінарах і виставках-ярмарках, адже клієнти в реалі бачитимуть асортимент, а

також за допомогою кваліфікованих менеджерів можна сприяти підвищенню реалізації товарів.

2. Постійного розширення асортименту меблів, і створення моделей під замовлення можливо за рахунок збільшенню власних оборотних коштів для модернізації виробництва, яка сприятиме випуску більш якісних меблів.

3. Збільшення власних оборотних коштів для модернізації виробництва, адже постійна клієнтська база створюється за допомогою надання якісної продукції.

4. Потужної матеріальної та конструкторської бази, яка може створюватись за допомогою партнерства з постачальниками сировини та комплектуючих, які в процесі діяльності можуть запропонувати більш якісні комплектуючі.

5. Скорочення високих витрат на виробництво меблів за рахунок партнерства з постачальниками сировини та комплектуючих, які можуть запропонувати дисконти та знижки.

Для підтримання процесу отримання високих доходів ПрАТ «Дніпропетровського меблевого комбінату» необхідно оптимізувати збутову політику товариства в галузі маркетингу за допомогою проведення ефективної реклами, фірмової торгівлі, стимулювання збуту різними шляхами, адже розроблений вірний підхід до просування меблів дозволить підвищити реалізацію товарів. Також рекомендуємо стимулювати продаж товарів, що застоюється на складах за допомогою створення пільгових умов покупок, надання певних дисконтів та пропозиція можливої пільгової ціни.

Отже, моніторинг управління фінансовим станом відіграє важливу роль у визначенні та вирішенні недоліків в діяльності підприємства, за допомогою ефективного використання різноманітних методів, що дозволяють вчасно виявити потенційні ризики, контролювати джерела фінансування діяльності та забезпечити стабільність у майбутньому.

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 9. С. 92-100.
2. Азаренкова Г. М. Фінансова стратегія антикризового управління суб'єктом підприємництва в сучасних умовах функціонування. *Бізнес Інформ*. 2020. № 12. С. 465-470.
3. Азарова А.О. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства. / А. О. Азарова, О. В. Рузакова. Вінниця : ВНТУ, 2010. URL: http://publish.vntu.edu.ua/txt/Azarova_MatemModTaMetOcinuvFinStanuPidpr363.pdf.
4. Алмашій Я. І. Антикризове фінансове управління підприємством: сутність та механізми реалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. № 12. С. 66–69.
5. Базилінська. О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 328 с.
6. Бержанір І. А. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства / І. А. Бержанір, О. А. Вінницька, Н. І. Гвоздеї. *Молодий вчений*. 2018. № 2(2). С. 682-686.
7. Білик Г.Г. Моніторинг фінансового стану підприємства як інструмент управління / Г.Г. Білик. *Фаховий журнал "Наукові праці" Чорноморського державного університету ім. Петра Могили*. Економічні науки. Вип. 51, № 64. Миколаїв. 2007. С. 65-70.
8. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств. *Фінанси України*. 2005. № 3. С. 117-128.
9. Блага Н. В., Івасюк О. С. Механізм прийняття стратегічних рішень на підприємстві в умовах невизначеності. *Менеджмент і безпека в умовах війни: теоретичні та прикладні аспекти: матеріали-науково-практичної*

інтернет-конференції (м. Львів, 13 травня 2022 року) / упоряд. В.С. Бліхар.
Львів : ЛьвДУВС, 2022. 348 с. С. 136-139

10. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. Київ: Ельга, 2008. 722 с.
11. Бобало Ю. Я. Моніторинг об'єктів в умовах апріорної невизначеності джерел інформації : монографія / Ю. Я. Бобало, Ю. Г. Даник, Л. О. Комарова, О. О. Лук'янов та ін.. Львів, 2015. 360 с.
12. Бойчик І.М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с
13. Борецька Н.П., Півторак Д.І. Моніторинг бізнес-середовища як інструмент забезпечення стратегії розвитку підприємства. *Бізнес-навігатор*. 2018. Випуск 6 (49). С. 69-72.
14. Бруслиновська І. В. Матвійчук В. І. Теоретичні аспекти формування фінансової стратегії підприємства. *Економіка і організація управління*. 2018. № 3 (31). С. 100-111.
15. Вакульчик О.М. Інтегральна оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання під час отримання статусу уповноваженого економічного оператора / О.М. Вакульчик, О.О. Книшек, А.М. Петросян. *Вісник АМСУ*. Серія: „Економіка”. 2014. № 1(51). С. 98–105.
16. Варналій З. С., Бондаренко С. М. Фінансова безпека підприємств України в умовах війни та повоєнного відновлення. *Економічний вісник університету*. 2023. Вип. 56. С. 106- 113.
17. Ватченко О. Б., Шаранов Р. С. Антикризове управління підприємством в умовах війни. *Економічний простір*. 2022. № 182. С. 38–43.
18. Виклики та перспективи розвитку хімічних виробництв у регіонах України: наукове видання / С. О. Іщук, Л. Й. Созанський, Л. П. Коваль, О. В. Ляховська; НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього Національної академії наук України»; наук. ред. С. О. Іщук. Львів, 2018. 91 с.

19. Вудвуд В. В., Батієвська О. В. Фінансова безпека підприємства: сутність, цілі, принципи та шляхи забезпечення. *Entrepreneurship and Trade*. 2019. № 25. С. 89-93.
20. Гобела В. В., Лісовський В. П. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Безпеківі аспекти управління організаціями в умовах війни та повоєнної відбудови держави: матеріали круглого столу (м. Львів, 12 травня 2023 року) / за заг.ред. В.С. Бліхара, Г.З. Леськів*. Львів : ЛьвДУВС, 2023. 239 с. С. 32-34.
21. Головка В. І., Шестопапов Д. В. Антикризове управління в системі функціонування підприємства. *Молодий вчений*. 2019. № 1(2). С. 438-441.
22. Горячева К. С. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць*. Т.10. Суми: ВВП «Мрія-1» ЛТД, УАБС, 2004. С. 288-295.
23. Гринкевич С. С. Економічні основи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах ринкових перетворень / С. С. Гринкевич, М. А. Михалевич. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008. № 18.5. С. 110-114.
24. Гудзь Т. П. Система раннього виявлення та подолання фінансової кризи підприємств: монографія / Т. П. Гудзь . *Полтава: РВЦ ПУСКУ*, 2007. – 166 с.
25. Давиденко Н. М. Стратегія забезпечення фінансової стійкості підприємств в умовах сучасних викликів та загроз. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2016. Вип. 1(1). С. 350-353.
26. Іщенко Н. А. Управління фінансовим станом підприємства та напрямки його удосконалення. *Економіка і фінанси*. 2015. № 1. С. 56-61.
27. Перспективи розвитку господарсько-фінансової діяльності підприємств в Україні: теорія, методика, практика : колективна монографія / Н.В. Трусова, Н.В. Кукіна, Т.М. Денисенко, Т.С. Овчаренко та ін. *Полтава: ПП «Астроя»*, 2023. 133 с.
28. Державний інтернет-портал «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» URL : https://export.gov.ua/business_during_war

29. Дурман М. О., Дурман О. Л. Сутність антикризового управління та принципи його здійснення. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. № 1. С. 153-161.
30. Захарова Ю. І. Методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану підприємства / Ю. І. Захарова, М. П. Денисенко. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації» : тези доповідей*, м. Київ, 10 листопада 2020 р. Київ : КНУТД. 2020. С. 135-136.
31. Ільченко В. М., Кисельов В. Р. Підтримка соціального підприємництва під час війни та подальша відбудова. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: Економічні науки*. 2022. № 4. С. 37–42.
32. Лігоненко Л. О. Управління грошовими потоками / Л.О. Лігоненко, Г. В. Ситник. К.: КНЕУ, 2005. 289 с.
33. Кириченко С. О., Ружицький А. В., Тульчинська С. О., Салоїд С. В. Концептуальні засади організації системи антикризового управління підприємством в умовах макроекономічної нестабільності. *Агросвіт*. 2021. № 9-10. С. 18-23.
34. Кокотіна І.В. Фінансовий моніторинг як функція управління підприємством / І.В. Кокотіна ; нак. кер. О.В. Прокопець. *Науково-методична конференція викладачів, співробітників і студентів : тези доповідей, Конотоп, 29 березня 2012 р.* / Відп. за вип. В.В. Бібик. Суми : СумДУ, 2012. Ч.1. С. 33-36.
35. Копчак Ю. С., Матвеев М. Е., Пугачов В. М. Трансформація сучасного менеджменту в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 51. URL:<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2480/2399>
36. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : підручник. Київ : Знання, 2006. 378 с.

37. Кравчук А.О., Карабанов О.В. Діагностика та моніторинг діяльності суб'єктів аграрного бізнесу. *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Том 1. № 4. С. 56-64
38. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Центр навчальної літ-ри, 2006. 520 с..
39. Кушнір Н. Б. Інституційне забезпечення фінансового моніторингу підприємницької діяльності. 2017. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5727>
40. Кучер В.А. Механізм стратегічного планування конкурентоспроможності промислового підприємства. *Економіка промисловості*. 2009. № 3. С. 151–157.
41. Лучникова Т. П., Тарновська І. В., Воробйов Є. В. Адаптація транспортних підприємств України до умов воєнного стану. *Бізнес Інформ*. 2023. № 1. С. 116-122.
42. Майстро Р. Г. Важливість систематичного проведення аналізу фінансового стану підприємства / Р. Г. Майстро, А. А. Позднякова. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2013. № 20. С. 163-168.
43. Мельникова М. О. Аналіз адекватності методів і прийомів кількісної оцінки фінансового стану підприємств / М. О. Мельникова. *Теорія та практика державного управління*. 2010. Вип. 4. С. 334-343.
44. Момот Т. В. Безугла В. О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Т. В. Момот, В. О. Безугла, Ю. О. Тараруєв, М. В. Кадничанський, І. Г. Чалий. Київ: Центр учбової літ-ри, 2011. 712 с.
45. Мойсеєнко І.П. Системний механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2013. Вип.1. С.284-291.
46. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Антикризовий фінансовий менеджмент як основа управління фінансами вітчизняних підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 99-103.

47. Одинцов Б. Е. Інформаційні системи управління ефективністю бізнесу.
URL: http://stud.com.ua/62300/informatika/monitoring_diyalnosti_pidpriyemstva.
48. Партин Г. О. Особливості впливу основних чинників на фінансову стійкість підприємства в умовах фінансово-економічної кризи / Г. О. Партин, О. В. Дідух // *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. №20.8. С. 275-279.
49. Пацула О. І. Управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання в кризових умовах. *Менеджмент і безпека в умовах війни: теоретичні та прикладні аспекти: матеріали-науково-практичної інтернет-конференції (м. Львів, 13 травня 2022 року) / упоряд. В.С. Бліхар*. Львів : ЛьвДУВС, 2022. 349 с. С. 317-320.
50. Перерва П.Г., Шаульська Л.В., Кобелева Т.О. Формування та використання системи моніторингу підприємницьких ризиків як запорука сталого розвитку бізнес-структур. *Економіка і організація управління*. № 1 (49), 2023. С.45-56
51. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Маркетингові підходи до моніторингу кон'юнктури товарного ринку промислового підприємства. *Екон. вісник НТУУ «КПІ»: зб. наук. пр. Київ: НТУУ «КПІ»*. № 14. 2017. С. 468-477.
52. Пітінова А.О. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ*. Серія: Економічні науки. 2013. № 4. С. 379-389.
53. Піюренко І. О. Необхідність використання системи моніторингу для попередження кризових ситуацій на підприємстві / І. О. Піюренко. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. №1. С. 45-49.
54. Плікус І.Й. Система моніторингу для фінансового прогнозу діяльності підприємства . *Фінанси України*. 2003. №4. С. 35-44.
55. Пойда-Носик Н. Н. Релокація бізнесу як безпековий захід в умовах війни. *Безпекові аспекти управління організаціями в умовах війни та повоєнної відбудови держави: матеріали круглого столу (м. Львів, 12*

травня 2023 року) / за заг.ред. В.С. Бліхара, Г.З. Леськів. Львів : ЛьвДУВС, 2023. С. 90-92.

56. Приймак І. Управління ризиком втрати фінансової стійкості підприємства в умовах невизначеності зовнішнього середовища. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. Вип. 19. С. 413–419.
57. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» : Закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII (із зм. і доп.). Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.
58. Прокопишин О. С. Система антикризового управління як підґрунтя попередження кризових явищ на підприємствах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 40-45.
59. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 662 с.
60. Семенов А. Г., Єропутова О. О., Перекрест Т. В. Фінансова стратегія в управлінні підприємствами : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2008. 188с.
61. Сидоренко-Мельник Г. М. Організаційно-методичні засади фінансового моніторингу ділової активності підприємства *Бізнес Інформ* : Міжнародний науковий економічний журнал. 2013. № 11 (430). С.281-284.
62. Сидоренко-Мельник Г. М. Стрес-тестування фінансів реального сектору економіки в умовах воєнного стану. *Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, ПУЕТ, 20–21 квітня 2023 року)*. Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 146-149.
63. Сидоренко-Мельник Г. М., Карцева В. В. Маркери стійкого фінансового розвитку підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2019. Серія «Економічні науки». № 1 (90). С. 46-53.

64. Сидоренко-Мельник Г. М., Галенко Я. І. Управління фінансовою рівновагою підприємства на засадах формування механізму її забезпечення. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 4 (82). С. 134-138.
65. Сидоренко-Мельник Г.М., Пастернак В.О. Моніторинг управління фінансовим станом як один з головних елементів управлінського циклу. Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 94): матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 11-12 грудня 2024 р.) / редкол. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZiA w Opolu. Тернопіль :ФО-П Шпак В.Б. 2023. 154 с. С. 127-129.
66. Соляник Н. Ю. Порівняльна характеристика антикризового та традиційного управління. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/3253/1%AF.pdf>
67. Стратегічний розвиток підприємств регіону: фінансовий аспект : монографія / за заг. ред. В. В. Карцевої. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 171с.
68. Татар М. С., Дзюбенко О. В., Остроушкіна Н. С. Моніторинг надійності взаємодії підприємства з суб'єктами зовнішнього середовища в умовах глобальних викликів. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2022. № 2. С.143-153.
69. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / О. О. Терещенко. К.: КНЕУ, 2003. 554 с.
70. Терещенко О. О., Павловський С. В. Удосконалення фінансового механізму антикризового управління підприємством. *Фінанси України*. 2016. № 6. С. 108-123.
71. Трусова Н.В., Кукіна Н.В., Денисенко Т.М., Овчаренко Т.С. Перспективи розвитку господарсько-фінансової діяльності підприємств в Україні: теорія, методика, практика : колективна монографія / Н.В. Трусова, Н.В. Кукіна, Т.М. Денисенко, Т.С. Овчаренко та ін. Полтава: ПП «Астроя», 2023. 133 с

72. Український бізнес під час війни. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2023. URL: <http://www.ier.com.ua/ua/institute/news?pid=7140>.
73. Фенченко М. В., Морозова Г. С. Фінансовий менеджмент в умовах активної фази війни в Україні. URL : https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/12902/1/Aktualni%20problemi%20ta%20perspektivi%20rozvitku%20Ukrayini_2022_84-85.pdf
74. Фінансовий менеджмент / В. П. Мартиненко, Н. І. Климаш, К. В. Багацька, І. В. Дем'яненко та ін. ; за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія-2006», 2014. 344 с.
75. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / [Лепейко Т. І. та ін.]; Харк. нац. екон. ун-т. Харків: ХНЕУ, 2019. 290 с.
76. Фурса В. А., Коробцова Д. В., Толкачова Г. В. Оптимізація стратегій управління фінансами підприємства. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2023. № 1-2. С.54-58.
77. Фучеджи В. І. Особливості антикризового управління підприємством. URL:<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/853/1/Fuchedzhy%20V.I.%20Osoblyvosti%20antykryzovoho%20upravlinnia%20pidpriemstvom.pdf>
78. Хринюк О. С., Солосіч О. С. Інтеграція підходів теорії антикризового менеджменту в систему управління економічною безпекою підприємства. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. № 1. С. 137-146.
79. Хринюк О. С., Крижня В. О. Фінансова стратегія підприємства як головний інструмент його сталого розвитку. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. Випуск № 18. С. 581-587.
80. Цал-Цалко Ю.С. Статистичний аналіз фінансової звітності: теорія практика та інтерпретація : монографія. Житомир : Житомир. держ. технолог. ун-т, 2004. 506.
81. Царук Д. С. Сутнісна характеристика фінансового моніторингу діяльності підприємств/ Д. С. Царук. *Молодий вчений*. 2019. № 12(1). С. 43-46.

82. Чаленко Н. В. Організація системи внутрішнього фінансового моніторингу суб'єкта господарювання / Н. В. Чаленко, А. Ю. Норенко. *International scientific journal*. 2015. № 9. С. 168-170.
83. Чемчикаленко Р.А., Сукрушева Г.О., Ткаченко А.Ю. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства. *Гроші, фінанси і кредит*. 2019. С. 35
84. Чижевська С. В., Сидоренко-Мельник Г.М. Вектори розвитку менеджменту фінансів підприємств в умовах карантинних обмежень. *Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.) : у 2 ч.* Полтава : ПУЕТ, 2022. Ч. 1. 387 с. С. 101-103.
85. Чемчикаленко Р.А. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства / Р.А. Чемчикаленко, Г.О. Сукрушева, А.Ю. Ткаченко. *Гроші, фінанси і кредит*. 2019. С. 350-354.
86. Шаблиста Л. М. Фінансова стійкість підприємства: сутність і методи оцінки / Л. М. Шаблиста. *Економіка і прогнозування*. 2006. № 2. – С. 46-58.
87. Шапуров О. О. Формування концепції антикризового управління на основі системи діагностики явних загроз. *Інвестицій: практика та досвід*. 2013. № 23. С. 35–40.
88. Шаранов Р. С. Алгоритм антикризового управління підприємства. *Центрально-український науковий вісник. Економічні науки*. 2021. Вип. 6. С. 288-296.
89. Шинькович А. В. Функції та принципи антикризового управління агроформувань. *Сучасні тенденції економічного зростання : стратегії, напрями та пріоритети : збірник матеріалів III Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Запоріжжя, 14 грудня 2019 року)*. Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2019. С.168-170.

90. Шмиголь Н. М., Антонюк А. А., Кириленко Л. В. Використання моніторингу в системі управління діяльністю підприємства. *Держава та регіони. Серія: «Економіка та підприємництво»*. 2017. № 6 (99). С.63-67
91. Штембуляк Д. О. Фінансова безпека як основний інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 6. Т. 3. С.157-160.
92. Шумак Л. В., Філіппов О. В. Український досвід економічного розвитку проектних та будівельних підприємств у довоєний, військовий та післявоєний періоди. *Просторовий розвиток*. 2022. Вип. 1. С. 165-182.
93. Яріш О. В., Дуда М. О. Моніторинг як складова управління різними сферами практичної діяльності. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. Економічні науки, вип.24. 2013. С. 25-30.